KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 10.05.1995
KOM(95) 171 endelig udg.

KOMMISSIONENS MEDDELELSE TIL RÅDET

OM INDGÅELSE AF EN SAMARBEJDSAFTALE MELLEM DET EUROPÆISKE ATOMENERGIFÆLLESSKAB (EURATOM) OG REGERINGEN FOR AMERIKAS FORENEDE STATER OM ANVENDELSE AF ATOMENERGI TIL FREDELIGE FORMÅL

Udkast til
RÅDETS AFGØRELSE

om godkendelse af Kommissionens indgåelse af en samarbejdsaftale mellem Det Europæiske Atomenergifællesskab (EURATOM) og regeringen for Amerikas Forenede Stater om anvendelse af atomenergi til fredelige formål

(forelagt af Kommissionen)

KOMMISSIONENS MEDDELELSE TIL RÅDET

OM INDGÅELSE AF EN SAMARBEJDSAFTALE MELLEM DET EUROPÆISKE ATOMENERGIFÆLLESSKAB (EURATOM) OG REGERINGEN FOR AMERIKAS FORENEDE STATER OM ANVENDELSE AF ATOMENERGI TIL FREDELIGE FORMÅL

I. Indledning

1. Samarbejdet mellem Det Europæiske Atomenergifællesskab og De Forenede Stater om anvendelse af atomenergi til fredelige formål blev indledt i 1950'erne. Det blev stadfæstet i en bilateral aftale, der trådte i kraft i 1960, og som udløber den 31. december 1995. En ny samarbejdsaftale til afløsning af den gældende aftale er blevet forhandlet på grundlag af forhandlingsdirektiver foreslået af Kommissionen og godkendt af Rådet den 16.12.1991. Den vellykkede afslutning af disse forhandlinger er grundlaget for denne meddelelse til Rådet med dertil hørende begrundelse.

2. Det samarbejde, der i de seneste 35 år er udviklet inden for rammerne af denne aftale, vurderes som yderst positivt af begge parter. Takket være denne aftale har Den Europæiske Union kunnet importere væsentlige materialer, udstyr og teknologi fra USA, hvorved den europæiske nukleare industri har kunnet nå et højt udviklingsstade. For De Forenede Stater er det fredelige nukleare samarbejde med EURATOM ensbetydende med en vigtig og pålidelig handelspartner, med hvem der lige fra begyndelsen har været udstrakt enighed om spørgsmål vedrørende ikke-spredning, hvilket banede vejen for den fulde tilslutning til den multilaterale ikke-spredningsordning, som både EU og USA deltager i i dag.

3. Begge parter var derfor rede til at forhandle en ny samarbejdsaftale. Interessen var dog ikke lige stærk for begge parter, og hvad EURATOM angår, havde det stor betydning, at den amerikanske kongres i 1978 vedtog US Nuclear Non-Proliferation Act, som indførte strengere krav - herunder visse bilaterale krav - med hensyn til USA's fredelige samarbejde med andre lande. Både EURATOM og USA mente, at det var politisk betydningsfuldt, at deres bilaterale samarbejde på et så følsomt område som kerneenergi blev videreført, men parterne indledte forhandlingerne med hver deres prioriteter og ikke nødvendigvis forenelige punkter på dagsordenen.

4. De amerikanske myndigheder ønskede navnlig, at de i en ny aftale kunne bekræfte de hævdvundne rettigheder, som efter deres opfattelse følger af den tidligere nukleare eksport til Europa, og at den nye aftale kunne udformes i overensstemmelse med de grundlæggende bestemmelser i den gældende amerikanske lov. Kommissionen, medlemsstaterne og Fællesskabets nukleare industri var uvillige til at fastsætte samarbejdsbetingelser, som - på trods af samtlige bestemmelsers formelt gensidige karakter - i praksis ville kunne resultere i, at der på uforudsigelig vis ville kunne indføres og udvides samtykkerettigheder til de "USA-forpligtede" nukleare materialer, der findes i EU (materialer, for hvilke EU står til ansvar over for USA), hvilket ville true den stabilitet på lang sigt, som Fællesskabets nukleare industri har behov for til at planlægge og udføre sine aktiviteter.

5. For begge parter var det vigtigt at indgå en samarbejdsaftale, så vidt muligt inden den nugældende aftales udløb. I mangel af en aftale vil der blive sat en stopper for handel med USA-forpligtede materialer med EU både direkte og via tredjelande, såsom leverancer af USA-forpligtet bestrålet brændsel fra Japan og Schweiz til oparbejdning i EU. En afbrydelse uden udsigt til en ny aftale ville sandsynligvis afføde usikkerhed og afbrydelser i det internationale marked for kernebrændsel på

grund af følgerne heraf for tredjelandenes valg af brændselscyklus. Over en længere årrække ville EU's oparbejdningsindustri og anden brændselscyklusindustri af en værdi på op til 10 mia. ECU komme i farezonen, og USA ville kunne gå glip af potentielle forretninger til et tilsvarende beløb. En kort afbrydelse (f.eks. til afslutning af den amerikanske kongres' godkendelsesprocedure) ville - skønt ikke uden omkostninger for EU's industri på grund af reorganisering - sandsynligvis ikke tilføje industrien alvorlig skade. EU's afhængighed af leverancer fra USA er dalende, og størstedelen af det bestrålede brændsel fra tredjelande er allerede på Unionens territorium. Det skal bemærkes, at der i 1994 på Unionens territorium var et gennemsnitligt lager på 341 t plutonium. Ca. 31% heraf er USA-forpligtet.

II. Resumé af forhandlingerne

6. Da den gældende samarbejdsaftale om kerneenergi mellem EURATOM og USA (undertegnet i 1960) ville udløbe den 31.12.1995, vedtog Kommissionen en meddelelse til Rådet vedrørende forhandlingsdirektiver den 23.7.1991, og Rådet godkendte disse direktiver den 16.12.1991. Unionens retsgrundlag for forhandlingerne var EURATOM-traktaten, og USA's retsgrundlag den amerikanske lovgivning - Nuclear Non-Proliferation Act af 1978 (NNPA). Forhandlingerne blev indledt i 1992. Der skete gode fremskridt i løbet af 1992 og 1993 med vedtagelse af en række tekster, bl.a. om industrielt og kommercielt samarbejde, kerneforskning og -udvikling, nuklear sikkerhed og visse aspekter af sikkerhedskontrol, ikke-spredning og beslægtede spørgsmål. Der opstod imidlertid visse vanskeligheder som følge af USA's krav om at indføje en række betingelser, hovedsagelig stammende fra USA's nationale lovgivning, nemlig Nuclear Non-Proliferation Act af 1978 (NNPA).

7. I begyndelsen af 1994 henvendte Kommissionen sig til den amerikanske udenrigsminister Warren Christopher. Kommissionen lod USA forstå, at en dispensation ville være den bedste løsning på disse problemer. Den amerikanske udenrigsminister meddelte i juni 1994 Kommissionen, at den amerikanske regering ikke ville anvende denne dispensation, men at den forpligtede USA-forhandlerne til fleksibilitet. Under disse omstændigheder søgte Kommissionens forhandlere at opnå tilsvarende mekanismer, der i praksis ville give samme langvarige sikkerhed og forudsigelighed, som var en betingelse for EU's kerneenergiprogrammer og internationale handel. Rådet (generelle anliggender) bekræftede den 19.-20. december 1994 forhandlingsmandatet fra december 1991, men anmodede samtidig Kommissionen om fortsat at udforske løsningsmuligheder. Kommissionens forhandlere undersøgte derfor muligheden for at forbedre USA's oprindelige tilbud om "generelt forudgående samtykke på programbasis".

8. Kommissionen mener, at man er nået frem til et aftaleudkast, som til fulde imødekommer kravene i Rådets forhandlingsdirektiver, og som bevarer Euratoms væsentlige interesser. Gennem hele den lange forhandlingsperiode, som startede i marts 1992 og talte 15 formelle forhandlingsmøder, har Rådets arbejdsgruppe på området (AQG) på en hidtil enestående måde deltaget i alle udviklingsfaserne. I kraft af AQG's mange møder, suppleret med hyppige ad hoc-informationsmøder i Kommissionens lokaler, har Kommissionen kunnet give medlemsstaterne hurtig og dybtgående information og har kunnet gennemgå de enkelte spørgsmål med dem,

samtidig med at den har modtaget værdifuld feed-back. Alt dette har i høj grad bidraget til den ad referendum-aftale, som til slut blev indgået med USA.

9. Som følge af den lange forhandlingsperiode og de langvarige procedurer for godkendelsen af aftalen i ministerrådet og i USA's kongres (6-9 måneder) har begge parter været interesseret i at indgå aftalen så hurtigt som muligt, så den uønskede afbrydelse ved udgangen af 1995 kunne undgås. Det er af stor økonomisk betydning for EU's industri, at der ikke er nogen afbrydelse mellem udløbet af den nuværende aftale og den nye aftales ikrafttræden.

III Resultaterne af forhandlingerne

10. Et primært mål med forhandlingerne var et vedtage en juridisk ramme, som kunne garantere den europæiske nukleare industri forsyningssikkerhed, stabilitet og forudsigelighed på lang sigt i dens transaktioner med USA-forpligtede materialer. Kommissionen mener, at disse mål er nået, eftersom den nye aftale, som vil forblive i kraft mindst 30 år, eventuelt efterfulgt af 5-årige etaper, sikrer følgende betingelser, så længe den er i kraft:

- Ikke-følsomme nukleare aktiviteter såvel som beregning op til 20% samt bestråling af fissile materialer og undersøgelser efter bestråling med anvendelse af kemisk opløsning eller separation af bestrålede nukleare materialer tillades frit og uden betingelser,

- genoverførsler til tredjelande finder sted efter procedurer, der er fastsat i den godkendte protokol,

- oplagring af følsomme fissile materialer er *mulig* i ethvert anlæg, der opfylder de gængse niveauer for fysisk beskyttelse,

- oparbejdning og ændring af følsomme fissile materialer med hensyn til disses form eller indhold vil finde sted - i henhold til et generelt program-baseret samtykke - i anlæg, der indgår i et program for fredelig udnyttelse, som hver enkelt part har opstillet. Et sådant generelt samtykke vil under normale omstændigheder være de facto uigenkaldeligt og derfor i praksis gyldigt i hele aftalens løbetid.

11. På dette grundlag er en række specifikke vanskelige spørgsmål blevet løst tilfredsstillende:

12. Et af de vigtigste spørgsmål af særlig betydning for EU's industri var USA's krav om at udvide USA-forpligtelserne til også at omfatte ikke-amerikanske materialer som et resultat af visse grundlæggende industrielle operationer, f.eks. i reaktorer til elfremstilling. USA gik til sidst med til, at der ikke ville blive nogen reel ændring i status quo (i henhold til den nuværende EURATOM/USA-aftale) på disse områder.

13. Et andet særligt problem var anvendelsen af national lovgivning på operationer, der falder ind under aftalen. EU kunne navnlig ikke acceptere, at en ændring i den amerikanske NNPA, som ville kunne indføres af kongressen når som helst, ville kunne føre til en ændring af samarbejdsbetingelserne fra USA's side. På trods af

stærk modstand fra USA har Kommissionen sikret en artikel til beskyttelse af EU's stilling i denne forbindelse (artikel 13).

14. Med hensyn til udveksling af teknologi og visse komponenter indeholder en tillægsskrivelse til den foreslåede aftale bestemmelser, der er i EU's interesse.

15. Hvad angår sikkerhedskontrol, bekræftes det i den foreslåede aftale, at hvis IAEA's (Den Internationale Atomenergiorganisation) sikkerhedskontrol ikke finder anvendelse i Fællesskabet, vil samarbejdet fortsætte uændret udelukkende under Euratoms sikkerhedskontrol. Dette er en vigtig garanti og endvidere en yderligere anerkendelse af Fællesskabets indsats på ikke-spredningsområdet.

16. Endvidere havde USA hidtil afvist at bringe sine bilaterale nukleare særaftaler med Portugal, Spanien, Østrig, Finland og Sverige til afslutning. At disse aftaler blev ophævet, var imidlertid en politisk prioritet for Kommissionen. Der er nu sikret, at aftalerne vil blive ophævet på gunstige betingelser, og at samarbejdet i fremtiden vil finde sted under den foreslåede nye aftale på betingelser, der er mere gunstige for EU, end under disse medlemsstaternes nugældende aftaler med USA.

17. Yderligere vigtige emner er:

a) *Ændring i form eller indhold af visse strategiske materialer*
Mulighederne for sådanne ændringer er begrænsede. Navnlig vil EU-industriens oparbejdnings- og produktionsoperationer for oversøiske kunder (hvor der anvendes oprindelige amerikanske leverancer), fortsætte uden hindringer.

b) *Oplagring af visse strategiske materialer*
Kommissionen har sikret, at oplagring ikke længere omfattes af den programbaserede mekanisme for forudgående samtykke. Kun fysisk beskyttelse og sikkerhedsaspekter er relevante. De vil ikke rejse problemer for medlemsstaterne.

c) *Ubegrænset varighed af ret til forudgående samtykke* (dvs. hvis aftalen ophæves eller suspenderes - artikel 14)
Kommissionen har ikke accepteret de omfattende amerikanske krav om ubegrænset varighed for samtykkerettigheder vedrørende de meget store bestående lagerbeholdninger af materialer, der allerede er overført i henhold til den gældende aftale. Ordningen under den nuværende aftale skulle videreføres, men med stående samtykke til genoverførsler. Varigheden af samtykke til visse vigtige brændselscyklusaktiviteter, hvori indgår materialer leveret af USA i henhold til den nye aftale, vil blive drøftet af parterne ved aftalens udløb[1)] og vil i tilfælde af uenighed blive henvist til voldgiftsafgørelse. Resultatet kan ikke forudsiges på dette stadium, men fastlæggelse af gensidigt vedtagne rammer for senere høringer om varigheden af samtykke rettigheder har været et nøgleelement for opnåelse af enighed om en endelig tekst.

---

1) Efter 30 år, men automatisk efterfulgt af femårige etaper.

d) *Suspension af programbaserede godkendelsesrettigheder*

i) de programbaserede samtykkerettigheder kan kun suspenderes, hvis der, efter fyldestgørende høringer, er objektive vidnesbyrd om, at EU har begået et grundlæggende brud på den internationale ikke-spredningsordning, eller hvis sikkerhedskontrollen med eller den fysiske beskyttelse af det pågældende anlæg er direkte og alvorligt truet. I betragtning af EU-medlemsstaternes ikke-spredningsforpligtelser og deres kompetence til i denne sammenhæng at håndhæve passende sikkerhedskontrol og fysisk beskyttelse, betyder dette, at disse rettigheder kan betragtes som de facto-uigenkaldelige.

ii) Selv i det yderst usandsynlige tilfælde, at samtykkerettighederne suspenderes, bevarer EU alle de rettigheder, der er gældende i henhold til den nuværende EURATOM/USA-aftale, til en mængde USA-forpligtede materialer svarende til den mængde, der var opført i lageropgørelsen på tidspunktet for den nye aftales ikrafttræden.

De mange andre vigtige operationer i det nukleare brændselskredsløb, f.eks. beregning af materiale og elektricitetsfremstilling, fortsætter på samme grundlag som hidtil.

e) *Automatisk samtykke til genoverførsel*
For eksport af en lang række nukleare materialer har Kommissionen opnået, hvad der i praksis svarer til et uigenkaldeligt forudgående samtykke til videreeksport (af USA-forpligtede materialer) til de lande, der som et minimum opfylder ikke-spredningskrav, der kan accepteres af Fællesskabet. Dette er en betydelig forbedring i forhold til den nuværende ordning (med sag-til-sag forudgående samtykke fra USA) og bibringer EU's internationale nukleare handel betydelig sikkerhed på lang sigt.

f) *International overførsel af forpligtelser*
Kommissionen har opnået godkendelse af princippet med sådanne overførsler, som, hvor det er gennemførligt, giver mulighed for internationale regnskabsmæssige overførsler, hvorved man undgår de betydelige omkostninger ved fysiske overførsler såvel som behovet for sikkerheds- og kontrolforanstaltninger under sådan transport.

g) *Særlige arrangementer med Japan og Schweiz*
De fordelagtige bestemmelser om genoverførsel i noteudvekslingen af 18. juli 1988 mellem Kommissionen og De Forenede Stater er blevet yderligere forbedret, idet disse bestemmelser forbliver i kraft i den nye aftales løbetid og kun kan suspenderes på samme betingelser som dem, der gælder for aftalen. Bestemmelserne omfatter nu også blandet oxidbrændsel. I en tillægsnote til den foreslåede aftale fremsætter De Forenede Stater politisk tilsagn om, at de vil anvende et sådant arrangement på import fra og eksport til Schweiz, forudsat at der fortsat findes en nuklear aftale mellem USA og

Schweiz. Disse arrangementer er af særlig betydning for Unionens industri for oparbejdning og fremstilling af blandet oxidbrændsel, hvor mange arbejdspladser står på spil, og som giver store eksportindtægter.

h) *Kommercielle garantier*
Artikel 3 og 4 indeholder bestemmelser om passende industrielt og kommercielt samarbejde, bedre procedurer for håndtering af eksportlicenser og den størst mulige udveksling af udstyr, materiale og information. Aftalens artikel 10 indeholder kommercielle garantier for, at USA ikke griber ind i EU's interne operationer og international handel (og vice versa). Disse garantier er af stor betydning for Unionens kerneindustri, navnlig fordi der allerede findes en betydelig mængde USA-forpligtet materiale på EU's territorium. I §11 i den godkendte protokol hedder det endvidere, at samtykke, der er fastsat i aftalen, ikke må suspenderes som følge af uoverensstemmelser om indholdet af parternes fredelige kernekraftprogrammer eller valg af brændselskredsløb eller som følge af parternes ønske om at opnå kommercielle fordele eller forsinke, hæmme eller hindre fredelige kernekraftprogrammer eller -aktiviteter i Fællesskabet, dets medlemsstater eller De Forenede Stater eller disses fredelige samarbejde på det nukleare område med tredjelande. Dette er første gang, USA har givet en handelspartner så omfattende og vigtige garantier.

IV. Endelig generel vurdering

18. *Aftalens politiske og kommercielle betydning bør ikke undervurderes. De positive resultater kan opsummeres således:*

a) Energiaspekterne
Da kerneenergi er en vigtig energikilde for Unionen (35% af al elektricitet er kernekraft), var det nødvendigt, at aftalen tog højde for industrielle og handelsmæssige aspekter, navnlig vedrørende forsyningssikkerhed og konkurrence. Af dette memorandum fremgår det, at der både i EU og på internationalt plan er opnået betydelige fordele på dette område. Selv om EU ikke længere er afhængig af USA på det nukleare område, giver aftalen et sikkert og gunstigt grundlag for udstrakt samarbejde og handel mellem kerneindustrien i EU og USA såvel som i en række tredjelande, og den udgør en varig ramme for fremtidig udbygning af denne handel i overensstemmelse med EU-industriens kommercielle valg og behov. Aftalen opfylder også målene i Kommissionens nylige grønbog om energi.

b) Bilaterale aspekter - EU/USA
De - i sidste ende løste - uoverensstemmelser vedrørende USA's krav om samtykkerettigheder bør ikke overskygge helhedsbilledet. Unionen og De Forenede Stater er to vigtige aktører i den fredelige anvendelse af kerneenergi. (Japans stilling er naturligvis også vigtig). USA gav udtryk for, at det ville være utænkeligt ikke at have en samarbejdsaftale mellem USA og EU. Denne nye aftale er et stærkt udtryk for den politiske og økonomiske betydning af partnerskabet mellem USA og EU, som bekræftet i den fælles erklæring om forbindelserne mellem EF og USA fra november

1990. Der er heller ingen tvivl om, at visse vigtige tredjelande, som f.eks. Japan, også vil hilse denne aftale velkommen som en stabiliserende faktor for nukleart samarbejde og handel i industrilandene.

c) Aspekter vedrørende international ikke-spredning

Den Europæiske Union, dens medlemsstater og De Forenede Stater har gjort en stor indsats for ikke-spredning. Dette er et vigtigt grundlag for samarbejdet. Enhver form for samarbejde i henhold til aftalen vedrører kun fredelig anvendelse. I artikel 11 hedder det, at alle materialer er omfattet af internationale retsforskrifter vedrørende fysisk beskyttelse og sikkerhedskontrol. Endvidere omfatter aftalen nuklear sikkerhed. Aftalen sikrer, at internationalt accepterede niveauer for ikke-spredning og fysisk beskyttelse finder anvendelse på alle materialer på ubegrænset tid og sætter dermed et passende eksempel for andre lande.

19. Det skal bemærkes, at denne gensidige aftale naturligvis også skal godkendes af USA's kongres.

V. Konklusion

20. Til konklusion finder Kommissionen, at de fordele og bestemmelser, der er opnået, har resulteret i en aftale, som passende kan afløse den nuværende nukleare aftale, der udløber ved udgangen af 1995. Kommissionen mener, at den foreslåede nye aftale om nukleart samarbejde mellem Det Europæiske Atomenergifællesskab og De Forenede Stater

- i alle henseender er i overensstemmelse med Rådets forhandlingsdirektiver af 16.12.1991
- giver Fællesskabets nukleare industri den stabilitet, forudsigelighed på lang sigt og alle de forsikringer, den behøver
- vil bidrage betydeligt til at styrke de generelle forbindelser mellem EU og USA.

21. Kommissionen opfordrer derfor Rådet til at godkende vedlagte afgørelse.

UDKAST

Rådets afgørelse om godkendelse af Kommissionens indgåelse af en samarbejdsaftale mellem Det Europæiske Atomenergifællesskab (EURATOM) og regeringen for Amerikas Forenede Stater om anvendelse af atomenergi til fredelige formål

---

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab, særlig artikel 101, stk. 2,

under henvisning til Kommissionens udkast til afgørelse, og

ud fra følgende betragtninger:

Kommissionen har i overensstemmelse med Rådets direktiver, vedtaget ved Rådets afgørelse af 16.12.1991, ført forhandlinger om en aftale mellem Det Europæiske Atomenergifællesskab (EURATOM) og regeringen for Amerikas Forenede Stater,

Kommissionens indgåelse af denne aftale bør godkendes -

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Eneste artikel

Kommissionens indgåelse af en samarbejdsaftale mellem Det Europæiske Atomenergifællesskab (EURATOM) og regeringen for Amerikas Forenede Stater om anvendelse af atomenergi til fredelige formål godkendes herved.

Teksten til aftalen er vedlagt denne afgørelse som bilag.

Udfærdiget i Bruxelles, På Rådets vegne

Formand

SAMARBEJDSAFTALE MELLEM DET EUROPÆISKE ATOMENERGIFÆLLESSKAB OG AMERIKAS FORENEDE STATER OM ANVENDELSE AF ATOMENERGI TIL FREDELIGE FORMÅL

DET EUROPÆISKE ATOMENERGIFÆLLESSKAB, I DET FØLGENDE BENÆVNT "FÆLLESSKABET", OG REGERINGEN FOR AMERIKAS FORENEDE STATER, I DET FØLGENDE BENÆVNT "AMERIKAS FORENEDE STATER", ER -

UD FRA FØLGENDE BETRAGTNINGER:

Fællesskabet og Amerikas Forenede Stater har indgået en samarbejdsaftale, der trådte i kraft den 27. august 1958, og en tillægsaftale hertil, der trådte i kraft den 25. juli 1960, som ændret, der udløber den 31. december 1995;

Fællesskabet og Amerikas Forenede Stater erkender værdien af deres hidtidige samarbejde om anvendelse af atomenergi til fredelige formål og ønsker et fornyet samarbejde på grundlag af lighed, fælles fordel og gensidighed, uden at dette indskrænker parternes respektive beføjelser;

Fællesskabet og Amerikas Forenede Stater er overbevist om, at de ved at styrke og udbygge deres partnerskab på lige fod vil bidrage til fortsat international stabilitet såvel som til politisk og økonomisk udvikling;

Fællesskabet, dets medlemsstater og Amerikas Forenede Stater har nået samme høje niveau i udnyttelsen af kerneenergi til elfremstilling, i udviklingen af deres kerneindustri og i sikkerheden omkring kerneenergi i kraft af deres respektive love og bestemmelser om sundhed, sikkerhed, fredelig anvendelse af kerneenergi og beskyttelse af miljøet;

det er nødvendigt at fastsætte betingelser for overførsler af nukleare materialer mellem Fællesskabet og Amerikas Forenede Stater, at sikre fortsat efterlevelse af kravet om fri bevægelighed for sådanne materialer i Fællesskabet og at undgå indblanding i nukleare programmer i Fællesskabet og Amerikas Forenede Stater såvel som i deres internationale handelsforbindelser;

alle Fællesskabets medlemsstater og Amerikas Forenede Stater er parter i traktaten om ikke-spredning af kernevåben, i det følgende benævnt "ikke-spredningstraktaten";

Fællesskabet, dets medlemsstater og Amerikas Forenede Stater har forpligtet sig til at sikre, at forskning og udvikling i og anvendelse af kerneenergi til fredelige formål finder sted på en måde, der er i overensstemmelse med målsætningerne med den nævnte traktat;

nuklear sikkerhedskontrol i Fællesskabet finder sted i overensstemmelse med traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab:

Fællesskabet, dets medlemsstater og Amerikas Forenede Stater bekræfter på ny deres støtte til Den Internationale Atomenergiorganisation, i det følgende benævnt "IAEA", og dens kontrolsystem;

Fællesskabet, dets medlemsstater og Amerikas Forenede Stater går stærkt ind for at styrke det internationale system for ikke-spredning og de hertil knyttede kontrolsystemer;

Fællesskabet, dets medlemsstater og Amerikas Forenede Stater går stærkt ind for passende fysisk beskyttelse af nukleare materialer og er parter i den internationale konvention om fysisk beskyttelse af nukleart materiale;

det er ønskeligt så vidt muligt at fremme handels-, udvekslings- og samarbejdsaktiviteter i industriel og kommerciel målestok, herunder fredeligt internationalt samarbejde med tredjeparter, i overensstemmelse med ikke-spredningstraktatens artikel IV;

det er også ønskeligt at opstille en ramme for informationsudveksling og høringer mellem parterne om nukleare spørgsmål af fælles interesse;

samarbejdet bør også omfatte kerneforskning og udvikling i nuklear sikkerhed og reguleringsmæssige og operationelle aspekter ved strålingsbeskyttelse;

samarbejde om forskning og udvikling vedrørende kernespaltning og udvikling på områder som f.eks. nuklear sikkerhed, strålingsbeskyttelse, sundhed og miljø samt sikkerhedskontrol kan være genstand for særaftaler mellem Fællesskabet og Amerikas Forenede Stater;

Fællesskabet og Amerikas Forenede Stater bidrager til det internationale samarbejde på området kontrolleret termonuklear fusion og navnlig til aktiviteterne omkring den internationale termonukleare forsøgsreaktor (ITER);

det er hensigtsmæssigt, at de nukleare samarbejdsaftaler, som blev indgået mellem på den ene side Amerikas Forenede Stater og på den anden side Republikken Østrig, Kongeriget Spanien, Den Portugisiske Republik, Kongeriget Sverige og Republikken Finland inden deres tiltrædelse til Det Europæiske Fællesskab, bringes til ophør inden denne aftales ikrafttræden;

tilsvarende er Amerikas Forenede Stater rede til at bringe enhver nuklear samarbejdsaftale, som de måtte have indgået med stater, der tiltræder Fællesskabet, til ophør -

BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

Artikel 1

SAMARBEJDSOMRÅDER

1. Parterne kan samarbejde om anvendelse af kerneenergi til fredelige formål på følgende områder:

   A) Forskning og udvikling inden for nuklear fission på de vilkår, parterne måtte aftale

B) Spørgsmål vedrørende nuklear sikkerhed, der vedrører begge parters interesser og beføjelser, som fastsat i artikel 2

C) Fremme af udvekslings- og samarbejdsaktiviteter i industriel eller kommerciel målestok mellem personer og foretagender

D) Med forbehold af bestemmelserne i denne aftale, forsyning mellem parterne af ikke-nukleart materiale, nukleart materiale og udstyr samt ydelse af tjenester i forbindelse med det nukleare brændselskredsløb, til brug for eller til gavn for parterne eller tredjelande

E) Udveksling af oplysninger om vigtige internationale spørgsmål i tilknytning til kerneenergi, såsom fremme af udviklingen inden for international sikkerhedskontrol og ikke-spredning på områder, der berører fælles interesser og beføjelser, herunder samarbejde med IAEA om sikkerhedskontrol og om vekselvirkningerne mellem kerneenergi og miljø

F) Kontrolleret termonuklear fusion, herunder multilaterale projekter

G) Andre områder af fælles interesse.

2. Det i denne artikel omhandlede samarbejde mellem parterne kan også finde sted mellem personer og foretagender, der er etableret i parternes respektive territorier.

Artikel 2

SAMARBEJDE OM NUKLEAR FORSKNING OG UDVIKLING

1. Parterne kan samarbejde om nuklear forskning og udvikling, herunder følgende aktiviteter, for så vidt som de indgår i parternes respektive programmer for nuklear forskning og udvikling:

a) nuklear sikkerhed, herunder reguleringsmæssige og operationelle aspekter ved strålingsbeskyttelse

b) udvikling af kerneenergi, herunder bl.a. forskning i nye reaktorer, nedlukning af nukleare anlæg, forskning i strålingssikkerhed i forbindelse med affaldshåndtering og slutdeponering og vekselvirkningerne mellem kerneenergi og miljø

c) sikkerhedskontrol

d) forskning i kontrolleret termonuklear fusion, herunder bl.a. bilaterale aktiviteter og bidrag til multilaterale projekter, såsom den internationale termonukleare forsøgsreaktor (ITER).

2. Samarbejde i henhold til denne artikel kan omfatte, men er ikke begrænset til, uddannelse, personaleudveksling, møder, udveksling af prøver, materialer og instrumenter til forsøgsformål og ligelig deltagelse i fælles undersøgelser og projekter.

3. Information, der hidrører fra gennemførelsen af denne artikel, og som efter de af parternes relevante myndigheder foretagne skøn bør være alment tilgængelig, kan videreformidles af de pågældende myndigheder i konsolideret eller anden passende form, efter retningslinjerne i bilag B.

Artikel 3

INDUSTRIELT OG KOMMERCIELT SAMARBEJDE

I overensstemmelse med ikke-spredningstraktatens artikel IV forpligter parterne sig til videst muligt at fremme udveksling af udstyr, materialer og videnskabelig og teknologisk information med henblik på fredelig anvendelse af kerneenergi. I dette øjemed fremmer parterne i givet fald handelsforbindelser mellem personer og foretagender inden for nukleart samarbejde.

Sådant samarbejde kan omfatte, men er ikke begrænset til:

- investeringer
- joint ventures
- miljøaspekter i industriel eller kommerciel sammenhæng
- handel med nukleare materialer, ikke-nukleare materialer og tekniske og specialiserede tjenesteydelser som anført i artikel 4
- licensaftaler mellem personer og foretagender på hver af parternes territorier.

Artikel 4

HANDEL PÅ DET NUKLEARE OMRÅDE

1. Parterne fremmer indbyrdes samhandel på det nukleare område til gensidig fordel for industri, kraftværker og forbrugere samt i givet fald handel mellem tredjelande og den ene part med materialer, der er leveret af den anden part.

2. Godkendelser, herunder eksport- og importlicenser såvel som godkendelser eller samtykke til tredjeparter, vedrørende handel, industrielle aktiviteter eller overførsler af nukleart materiale på parternes territorier må ikke anvendes til at begrænse handelen. Den berørte myndighed skal behandle ansøgninger om sådanne godkendelser hurtigst muligt efter deres indgivelse og uden urimelige omkostninger. Der skal indføres passende administrative procedurer til sikring af, at denne bestemmelse overholdes.

Artikel 5

MATERIALER, DER FALDER IND UNDER AFTALEN

1. Ikke-nukleare materialer, nukleare materialer og udstyr, der, direkte eller gennem et tredjeland, overføres mellem parterne eller disses respektive personer eller foretagender falder ind under denne aftale, så snart de befinder sig under modtagerpartens territoriale jurisdiktion, forudsat at den leverende part skriftligt har underrettet modtagerparten om den påtænkte overførsel og modtagerparten skriftligt har anerkendt modtagelsen af underretningen.

2. Bestemmelserne i denne aftale gælder for ikke-nukleare materialer, nukleare materialer og udstyr, som omhandlet i denne artikel, indtil det, i overensstemmelse med procedurerne i det administrative arrangement, er fastslået,

- at de pågældende varer, er blevet genoverført uden for modtagerpartens jurisdiktion
- at de nukleare materialer eller ikke-nukleare materialer ikke længere er brugbare til nukleare aktiviteter af relevans ud fra international sikkerhedskontrol, eller at de pågældende materialer i praksis ikke lader sig genvinde
- eller at udstyret ikke længere kan anvendes til nukleare formål.

Artikel 6

SIKKERHEDSKONTROL

1. I denne aftale kræves samme sikkerhedskontrol, som den, der anvendes af Fællesskabet i henhold til Euratom-traktaten og af IAEA i henhold til nedenstående kontroloverenskomster; disse kan ændres eller afløses af andre overenskomster, forudsat at de opfylder kravene i ikke-spredningstraktaten:

a) overenskomsten mellem Fællesskabet, de af dets medlemsstater, der ikke besidder kernevåben, og IAEA, som trådte i kraft den 21.2.1977

b) overenskomsten mellem Fællesskabet, Det Forenede Kongerige og Nordirland og IAEA, som trådte i kraft den 14.8.1978

c) overenskomsten mellem Fællesskabet, Frankrig og IAEA, som trådte i kraft den 12.9.1981

d) overenskomsten mellem Amerikas Forenede Stater og IAEA, som trådte i kraft den 2.12.1980.

2. A) Nukleart materiale, der overføres til Fællesskabet i henhold til denne aftale, og specielt fissilt materiale, der anvendes i eller fremstilles anvendelse af ikke-nukleart materiale, nukleart materiale eller udstyr, som er overført til Fællesskabet i henhold til denne aftale, er omfattet af de relevante overenskomster i stk. 1.

B) Nukleart materiale, der overføres til De Forenede Stater i henhold til denne aftale, og specielt fissilt materiale, der anvendes i eller fremstilles ved anvendelse af ikke-nukleart materiale, nukleart materiale eller udstyr, som er overført til De Forenede Stater i henhold til denne aftale, er omfattet af den i stk. 1, litra d), anførte overenskomst.

3. Hvis en IAEA-kontroloverenskomst, som omhandlet i stk. 1, litra a), b) eller c), ikke finder anvendelse,

a) indgår Fællesskabet en overenskomst eller overenskomster med IAEA om anvendelse af sikkerhedskontrol med samme virkning og af samme omfang

som kontroloverenskomsterne i stk. 1, litra a), b) og c), eller, hvis dette ikke er muligt,

b) giver Fællesskabet Amerikas Forenede Stater en forsikring om, at den af Fællesskabet anvendte sikkerhedskontrol i virkning og omfang svarer til kontroloverenskomsterne i stk. 1, litra a), b) og c). Ved opfyldelsen af de forpligtelser, der følger af disse bestemmelser, anerkender De Forenede Stater, at sikkerhedskontrolsystemet under Euratom og dets anvendelse i Fællesskabet i henhold til Euratom-traktaten spiller en enestående rolle. I denne forbindelse tager Amerikas Forenede Stater endvidere til efterretning, at IAEA, i henhold til de kontroloverenskomster, der er indgået med Fællesskabet og dets medlemsstater, såvel som i efterfølgende gennemførelsesarrangementer bl.a. tager behørigt hensyn til fællesskabskontrolsystemets effektivitet, idet det giver IAEA mulighed for at gøre en mindre inspektionsindsats end under andre kontroloverenskomster, der omfatter tilsvarende nukleare anlæg, hvor der fremstilles, oparbejdes, anvendes eller oplagres sikkerhedskontrolleret nukleart materiale, men hvor der ikke findes et regionalt sikkerhedskontrolsystem.

c) Hvis der opstår omstændigheder, hvorunder Fællesskabet ikke kan anvende sådan sikkerhedskontrol, skal parterne øjeblikkelig indføre kontrolarrangementer til anvendelse af sikkerhedskontrol, der i virkning og omfang svarer til kontrollen under kontroloverenskomsterne i stk. 1, litra a), b) og c).

4. Hvis den IAEA-kontroloverenskomsten i stk. 1, litra d), ikke finder anvendelse,

a) skal Amerikas Forenede Stater indgå en overenskomst eller overenskomster med IAEA om anvendelse af sikkerhedskontrol, der i virkning og omfang svarer til kontrollen under kontroloverenskomsten i stk. 1, litra d); eller, hvis dette ikke er muligt,

b) skal parterne øjeblikkelig indføre kontrolarrangementer til anvendelse af sikkerhedskontrol, der i virkning og omfang svarer til kontrollen under kontroloverenskomsten i stk. 1, litra d).

Artikel 7

FREDELIG ANVENDELSE

1. Samarbejde i henhold til denne aftale skal have fredelige formål.

2. Ikke-nukleart materiale, nukleart materiale og udstyr, der overføres i henhold til denne aftale, og specielt fissilt materiale, der anvendes i eller fremstilles ved anvendelse af sådanne materialer, må ikke anvendes til nukleare sprænglegemer eller forskning i eller udvikling af nukleare sprænglegemer eller til militære formål.

Artikel 8

AKTIVITETER I FORBINDELSE MED DET NUKLEARE BRÆNDSELSKREDSLØB

1. Aktiviteter i forbindelse med det nukleare brændselskredsløb, der udføres i overensstemmelse med denne aftale, omfatter:

A) Inden for en af parternes territoriale jurisdiktion: beregning op til 20% med isotopen 235 af uran, der er overført i henhold til denne aftale, såvel som af uran, der er anvendt i eller frembragt ved anvendelse af således overført udstyr. Beregning af sådant uran ud over 20% med isotopen 235 og genberegning af sådant allerede beriget uran ud over 20% med isotopen 235 kan finde sted på betingelser, der aftales skriftligt efter høringer mellem parterne senest 40 dage efter modtagelsen af en anmodning herom fra en af parterne.

B) Bestråling, inden for en af parternes territoriale jurisdiktion, af plutonium, uran-233, højberiget uran og bestrålet nukleart materiale overført i henhold til denne aftale eller anvendt i eller frembragt ved anvendelse af således overført ikke-nukleart materiale, nukleart materiale eller udstyr.

C) Genoverførsel til tredjelande, i overensstemmelse med procedurerne i protokollen, af:

i) lavberiget uran, ikke-nukleare materialer, udstyr og udgangsmaterialer, der er overført i henhold til denne aftale, eller lavberiget uran frembragt ved anvendelse af nukleart materiale eller udstyr overført i henhold til denne aftale, til aktiviteter i forbindelse med det nukleare brændselskredsløb bortset fra fremstilling af højberiget uran

ii) bestrålet nukleart materiale, der er overført i henhold til denne aftale, eller bestrålet nukleart materiale, der er anvendt i eller frembragt ved anvendelse af ikke-nukleart materiale, nukleart materiale eller udstyr overført i henhold til denne aftale, til oplagring eller slutdeponering uden oparbejdning

iii) andet nukleart materiale, der er overført i henhold til denne aftale, og andet specielt fissilt materiale frembragt ved anvendelse af ikke-nukleart materiale, nukleart materiale eller udstyr overført i henhold til denne aftale, til andre aktiviteter i forbindelse med brændselskredsløbet, herunder de i stk. 2 og 3 nævnte aktiviteter.

D) Undersøgelser efter bestråling med anvendelse af kemisk opløsning eller separation af bestrålet nukleart materiale overført i henhold til denne aftale eller af bestrålet nukleart materiale anvendt i eller frembragt ved anvendelse af således overført ikke-nukleart materiale, nukleart materiale eller udstyr.

2. Følgende aktiviteter i forbindelse med det nukleare brændselskredsløb kan i henhold til denne aftale udføres inden for hver af parternes territoriale jurisdiktion i

anlæg, der indgår i de i bilag A beskrevne programmer for fredelig udnyttelse af kerneenergi:

A) Oparbejdning af nukleart materiale, der er overført i henhold til denne aftale, og nukleart materiale, der er anvendt i eller frembragt ved anvendelse af således overført ikke-nukleart materiale, nukleart materiale eller udstyr.

B) Ændring i form eller indhold af plutonium, uran-233 og højberiget uran, der er overført i henhold til denne aftale eller anvendt i eller frembragt ved anvendelse af således overført ikke-nukleart materiale, nukleart materiale eller udstyr.

3. Følgende materialer:

i) plutonium, uran-233 og højberiget uran, medmindre det er indeholdt i bestrålet nukleart brændsel, der er overført i henhold til denne aftale,

ii) plutonium, uran-233 og højberiget uran genvundet fra nukleart materiale, der er overført i henhold til denne aftale,

iii) plutonium, uran-233 og højberiget uran genvundet fra nukleart materiale, som er anvendt i udstyr, der er overført i henhold til denne aftale,

kan oplagres i anlæg, der til enhver tid mindst er omfattet af de fysiske beskyttelsesniveauer i bilag C til IAEA-dokument INFCIRC 254/rev.1/del 1 (retningslinjer vedrørende nukleare overførsler), i givet fald som ændret og godkendt af parterne og Fællesskabets medlemsstater.

Hver part opfører sine anlæg på en liste, der stilles til rådighed for den anden part. En parts liste behandles fortroligt, hvis parten anmoder herom. Begge parter kan foretage ændringer i deres lister efter skriftlig underretning af den anden part og efter modtagelse af skriftlig bekræftelse heraf. En sådan bekræftelse af modtagelsen afgives senest 30 dage efter modtagelsen af underretningen og er begrænset til en erklæring om, at underretningen er modtaget.

Hvis der er grund til at antage, at bestemmelserne i dette stykke ikke opfyldes til fulde, kan der anmodes om øjeblikkelig høring i overensstemmelse med artikel 12, stk. 2.

Parterne sørger gennem sådanne høringer for, at der øjeblikkeligt træffes udbedrende foranstaltninger. Disse foranstaltninger skal være tilstrækkelige til at genoprette de ovennævnte niveauer for fysisk beskyttelse ved det pågældende anlæg. Viser dette sig at være umuligt, overføres de pågældende nukleare materialer til oplagring i et andet passende anlæg, der er opført på listen.

Artikel 9

UDVEKSLING AF INTERNATIONALE FORPLIGTELSER

Parterne indfører hurtige procedurer for nukleare materialers indlemmelse i eller fjernelse fra denne aftales anvendelsesområde. Disse procedurer omfatter bestemmelser om international udveksling af forpligtelser, som vil blive fastsat i det i artikel 16, stk. 1, omhandlede administrative arrangement.

Artikel 10

GENNEMFØRELSE AF AFTALEN

1. Bestemmelserne i denne aftale gennemføres i god tro og under behørig hensyntagen til begge parters legitime, internationale eller interne, kommercielle interesser.

2. Denne aftale gennemføres på en sådan måde,

   a) at det undgås, at nukleare aktiviteter på parternes territorier hindres eller forsinkes

   b) at indblanding i sådanne aktiviteter undgås

   c) at den forsigtige ledelsespraksis, der kræves til økonomisk forsvarlig og sikker gennemførelse af sådanne aktiviteter, følges

   d) at der til fulde tages hensyn til de behov på lang sigt, som Fællesskabet og USA's kerneenergiprogrammer indebærer.

3. Bestemmelserne i denne aftale kan ikke anvendes med henblik på:

   a) at sikre uretmæssige kommercielle eller industrielle fordele eller begrænse handelen til skade for personer og foretagender i parterne eller hindre deres såvel internationale som interne kommercielle eller industrielle interesser

   b) at gribe ind i parternes kerneenergipolitik eller -programmer eller hindre fremme af fredelig anvendelse af kerneenergi

   c) at forhindre den fri bevægelighed for nukleart materiale, ikke-nukleart materiale og udstyr på Fællesskabets territorium.

4. Ved udøvelsen af de rettigheder, der følger af andre nukleare samarbejdsaftaler, parterne i denne aftale hver for sig måtte have indgået med tredjeparter, tager de behørigt hensyn til den anden parts legitime kommercielle interesser; opstår der vanskeligheder, kan parterne anmode om høring, som i overensstemmelse med artikel 12 skal finde sted inden 40 dage.

Artikel 11

FYSISK BESKYTTELSE

1. Nukleare materialer, der er overført i henhold til denne aftale, og specielle fissile materialer, der er anvendt i eller frembragt ved anvendelse af således overført ikke-nukleart materiale, nukleart materiale eller udstyr, underkastes passende foranstaltninger til fysisk beskyttelse.

2. Disse fysiske beskyttelsesforanstaltninger skal opfylde kriterierne i bilag C til IAEA-dokument INFCIRC 2254/rev 1/del 1 (retningslinjer vedrørende nukleare overførsler), i givet fald som ændret og godkendt af parterne og Fællesskabets medlemsstater. Ved anvendelsen af disse foranstaltninger tager Fællesskabets medlemsstater, Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber (i givet fald) og Amerikas Forenede Stater, ud over dette dokument, hensyn til rekommandationerne i IAEA-dokument INFCIRC 225/rev3 om fysisk beskyttelse af nukleare materialer, i givet fald som ændret og godkendt af parterne og Fællesskabets medlemsstater.

3. International transport af nukleare materialer, der er omfattet af denne aftale, er underkastet bestemmelserne i den internationale konvention om fysisk beskyttelse af nukleare materialer (INFCIRC 274/rev1), i givet fald som ændret og godkendt af parterne og af Fællesskabets medlemsstater.

Artikel 12

HØRING OG BILÆGGELSE AF TVISTER

1. Parterne skal på anmodning af en af parterne høre hinanden for at fremme samarbejdet under denne aftale og sikre, at den gennemføres effektivt. Der nedsættes en blandet komité til dette formål. Denne komité vil også foretage høringer om nukleare spørgsmål af gensidig interesse og om alle andre vigtige spørgsmål vedrørende samarbejde under denne aftale. Der nedsættes en blandet teknisk arbejdsgruppe under den blandede komité, som skal sikre, at kravene tilgodeses i det i artikel 16 omhandlede administrative arrangement.

2. Parterne skal på anmodning af en af parterne høre hinanden om alle spørgsmål i forbindelse med fortolkningen eller anvendelsen af denne aftale.

3. Enhver tvist, der opstår ved fortolkningen eller anvendelsen af denne aftale, bilægges ved forhandling, mægling, forlig eller anden lignende procedure eller, hvis begge parter enes herom, ved forelæggelse for en voldgiftsret, der sammensættes af tre voldgiftsmænd udpeget i overensstemmelse med dette stykke. Hver af tvistens parter udpeger en voldgiftsmand, og de to således udpegede voldgiftsmænd vælger en tredje, der ikke må være amerikansk statsborger eller statsborger i en af Fællesskabets medlemsstater, og som skal være formand. Hvis en af parterne ikke inden 30 dage efter indgivelse af begæringen om voldgift har udpeget en voldgiftsmand, kan den anden part anmode præsidenten for Den Internationale Domstol om at udpege en voldgiftsmand. Samme fremgangsmåde anvendes, hvis den tredje voldgiftsmand ikke er valgt inden 30 dage efter udpegelsen eller

udnævnelsen af den anden voldgiftsmand, idet den således udpegede tredje voldgiftsmand ikke må være en amerikansk statsborger eller statsborger i en af Fællesskabets medlemsstater. Til alle afgørelser kræves deltagelse af to voldgiftsmænd. Voldgiftsproceduren fastsættes af retten. Rettens afgørelser er bindende for parterne.

Artikel 13

SUSPENSION OG OPHÆVELSE

A. BETINGELSER

1. Hvis en af parterne eller en medlemsstat af Fællesskabet på et hvilket som helst tidspunkt efter denne aftales ikrafttræden

   a) i væsentlig grad overtræder de grundlæggende bestemmelser i aftalens artikel 4, 5, 6, 7, 10 og 11 eller overtræder en afgørelse truffet af den i artikel 12 omhandlede voldgiftsret, eller

   b) handler på en måde, der resulterer i væsentlig misligholdelse af vedkommendes forpligtelser i henhold til denne aftale, herunder forhindring af nuklear handel omfattet af denne aftale,

   har den anden part ret til at indstille yderligere samarbejde i henhold til denne aftale eller til helt eller delvis at suspendere eller opsige denne aftale.

2. Hvis en af parterne eller en medlemsstat af Fællesskabet på et hvilket som helst tidspunkt efter denne aftales ikrafttræden opsiger eller ophæver en kontroloverenskomst med organisationen, og hvis den således opsagte eller ophævede kontroloverenskomst ikke, hvis dette er hensigtsmæssigt og relevant, erstattes af en tilsvarende kontroloverenskomst, har den anden part ret til at kræve hel eller delvis tilbagelevering af ikke-nukleart materiale, nukleart materiale eller udstyr, der er overført i henhold til denne aftale, og specielt fissilt materiale, der er frembragt ved anvendelsen af sådant materialer eller udstyr.

3. Hvis Fællesskabet eller en medlemsstat af Fællesskabet, der ikke besidder kernevåben, lader et nukleart sprænglegeme detonere, kan regeringen for Amerikas Forenede Stater gøre den i stk. 2 omhandlede ret gældende.

4. Hvis en medlemsstat af Fællesskabet, der besidder kernevåben, lader et nukleart sprænglegeme detonere ved anvendelse af materialer, der er omfattet af denne aftale, kan De Forenede Stater gøre den i stk. 2 omhandlede ret gældende.

5. Hvis Amerikas Forenede Stater lader et nukleart sprænglegeme detonere ved anvendelse af materialer, der er omfattet af denne aftale, kan Fællesskabet gøre den i stk. 2 omhandlede ret gældende.

B. GENNEMFØRELSE

6. Inden en af parterne beslutter at træffe foranstaltninger i henhold til stk. 1-5, hører parterne hinanden med henblik på at afhjælpe forholdene og overvejer omhyggeligt følgerne af sådanne foranstaltninger, herved tager de hensyn ti det eventuelle behov for andre passende arrangementer og navnlig behovet for at sikre langvarig forsyningssikkerhed og -kontinuitet og tilstrækkelig tid til at tilvejebringe erstatning samt at opfylde deres forpligtelser over for tredjelande og disses virksomheder.

7. Inden parterne træffer foranstaltninger i henhold til denne artikel, skal de overveje, om de forhold, der affødte disse foranstaltninger, blev skabt forsætligt.

8. Der må kun træffes foranstaltninger i henhold til denne artikel, hvis den anden part ikke inden for en rimelig tid efter parternes høring tager skridt til at afhjælpe forholdene.

9. Hvis en af parterne i henhold til stk. 2-5 udøver sin ret til at kræve tilbagelevering af materialer, skal den, inden disse fjernes fra den anden parts territorium eller kontrol, straks holde den pågældende part skadesløs for den rimelige markedsværdi af materialerne og for omkostningerne i forbindelse med fjernelsen heraf. Kræves der tilbagelevering af nukleare materialer, fastsætter parterne i fællesskab den relevante mængde nukleare materialer under hensyntagen til omstændighederne. Parterne sikrer sig endvidere, at der i overensstemmelse med deres forpligtelser træffes fyldestgørende foranstaltninger til sikkerhed, strålingsbeskyttelse og fysisk beskyttelse i forbindelse med tilbageleveringen af materialerne, at der ikke løbes nogen urimelig risiko, og at tilbageleveringen af materialerne finder sted på en måde, der er i overensstemmelse med parternes relevante love og bestemmelser.

Artikel 14

VARIGHED OG ÆNDRINGER

1. Denne aftale træder i kraft på den dato, hvor parterne udveksler diplomatiske noter, hvori de meddeler hinanden, at deres respektive interne procedurer for aftalens ikrafttræden er gennemført.

2. Denne aftale skal forblive i kraft i en periode på 30 år og skal derefter fortsat forblive i kraft i yderligere perioder på hver 5 år. Hver part kan med 6 måneders skriftligt varsel til den anden part opsige denne aftale ved udløbet af den indledende periode på 30 år eller ved udløbet af enhver efterfølgende periode på 5 år.

3. Uanset opsigelse eller suspendering af denne aftale skal rettigheder og forpligtelser i henhold til artikel 6, 7, 8, stk. 1, litra C), og 11 og § 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11 og 12 i protokollen forblive i kraft.

4. Hvis en part giver en anden part skriftligt varsel som omhandlet i stk. 2, eller hvis en part suspenderer eller opsiger denne aftale i henhold til artikel 13, stk. 1, skal parterne hurtigst muligt og inden en måned høre hinanden for i fællesskab at

afgøre, om yderligere ud over de i stk. 3 omhandlede rettigheder og forpligtelser i medfør af denne aftale, navnlig artikel 8, stk. 1, litra A), B) og D) og artikel 8, stk. 2 og 3, og den hertil knyttede protokol skal forblive i kraft.

5. Er parterne ikke i stand til at nå en fælles afgørelse i henhold til stk. 4,

a) skal mængder af nukleart materiale svarende til den i artikel 20, stk. 1, omhandlede lageropgørelse og udstyr som omhandlet i artikel 20, stk. 2, fortsat være omfattet af bestemmelserne i artikel 8, stk. 1, litra A), litra B), artikel 8, stk. 2, og 3 og artikel 13 og protokollen hertil, men kun i det omfang, det er fastsat i de i artikel 19 omhandlede aftaler.

b) Spørgsmålet om, hvorvidt yderligere rettigheder og forpligtelser ud over de i stk. 3 og litra a) omhandlede skal forblive i kraft for nukleart materiale og udstyr, der ikke er omfattet af litra a), og for alt ikke-nukleart materiale, forelægges en voldgiftsret, sammensat i henhold til artikel 12, stk. 3. Voldgiftsretten træffer afgørelse på grundlag af anvendelsen af de folkeretlige regler og principper, navnlig Wienerkonventionen om traktatretten.

c) Afgør voldgiftsretten, at andre rettigheder og forpligtelser end de i stk. 3 omhandlede ikke skal forblive i kraft for ikke-nukleart materiale, nukleart materiale og udstyr, der er henvist til voldgift i henhold til litra b), har begge parter, efter procedurerne i artikel 13, stk. 9, ret til at kræve tilbagelevering af sådant ikke-nukleart materiale, nukleart materiale og udstyr, der findes på den anden parts territorium på dagen for opsigelsen af denne aftale.

d) Denne aftale forbliver i kraft uanset afgivelse af skriftligt varsel i henhold til stk. 2, indtil parterne når til enighed eller voldgiftsretten afgiver sin kendelse.

6. Parterne kan på anmodning af en af parterne høre hinanden om mulige ændringer til denne aftale, navnlig for at tage hensyn til den internationale udvikling inden for nuklear sikkerhedskontrol. Denne aftale kan ændres, hvis parterne enes herom. Ændringer træder i kraft på den dato, hvor parterne udveksler diplomatiske noter, hvori de underretter hinanden om, at deres respektive interne procedurer for ændringernes ikrafttræden er gennemført.

Artikel 15

OVERLAPPENDE FORPLIGTELSER

1. Parterne søger at undgå, at der opstår vanskeligheder, fordi flere forpligtelser vedrørende nukleart materiale overlapper hinanden som følge af anvendelsen af flere forskellige aftaler om international handel.

2. Parterne fremmer multilaterale høringer for at nå til gensidigt tilfredsstillende løsninger på internationalt plan.

Artikel 16

ADMINISTRATIVT ARRANGEMENT

1. Parternes kompetente myndigheder aftaler et administrativt arrangement for at sikre, at denne aftale gennemføres effektivt.

2. Principperne for funktionsdygtighed, ækvivalens og proportionalitet gælder for nukleart materiale, der er omfattet af denne aftale; de nærmere bestemmelser herom fastsættes i det administrative arrangement.

3. Et administrativt arrangement, der er aftalt i henhold til denne artikel, kan ændres ved skriftlig aftale mellem parternes kompetente myndigheder.

Artikel 17

INTELLEKTUEL EJENDOMSRET

1. Parterne anvender internationale, af begge formelt accepterede, regler om intellektuel ejendomsret og teknologioverførsel på intellektuel ejendomsret, der er indhentet eller overført, og teknologi, der er overført i henhold til denne aftale.

2. Bilag B finder anvendelse på intellektuel ejendomsret, der er indhentet eller overført, og teknologi, der er overført i henhold til denne aftale.

3. Parterne sikrer, at individuelle aftaler, de indgår i henhold til bilag B, er i overensstemmelse med denne aftale og med andre regler om behandling af følsomme eller fortrolige oplysninger på det nukleare område, som parterne måtte have aftalt.

Artikel 18

BILAGENES STATUS

Bilagene udgør en integrerende del af denne aftale, og medmindre andet udtrykkeligt er fastsat, omfatter en henvisning til denne aftale også bilagene hertil.

Artikel 19

OPHÆVELSE AF GÆLDENDE AFTALER

1. Den samarbejdsaftale mellem Det Europæiske Atomenergifællesskab og regeringen for Amerikas Forenede Stater, der trådte i kraft den 27. august 1958, og den tillægsaftale til samarbejdsaftalen, der trådte i kraft den 25. juni 1960, som ændret, ophæves ved denne aftales ikrafttræden.

2. De bilaterale aftaler om nukleart samarbejde, som Amerikas Forenede Stater indgik med henholdsvis Republikken Østrig den 11. juli 1969, Kongeriget Spanien den 20. marts 1974, Den Portugisiske Republik den 16. maj 1974, Kongeriget Sverige den 19. december 1983 og Republikken Finland den 2. maj 1985, ophæves ved denne

aftales ikrafttræden. De rettigheder og forpligtelser med hensyn til nukleare forsyninger, der følger af disse aftaler, afløses af de i denne aftale fastsatte rettigheder og forpligtelser.

3. De rettigheder og forpligtelser med hensyn til nukleare forsyninger, der følger af en aftale om nukleart samarbejde mellem Amerikas Forenede Stater og et hvilket som helst tredjeland, der tiltræder Fællesskabet efter denne aftales ikrafttræden, afløses af de i nærværende aftale fastsatte rettigheder og forpligtelser efter det pågældende lands tiltræden af Fællesskabet. Rettigheder og forpligtelser med hensyn til andre områder af nukleart samarbejde tages op i forhandlinger mellem Fællesskabet, Amerikas Forenede Stater og det pågældende tredjeland, i overensstemmelse med Euratom-traktatens artikel 106.

Artikel 20

BEGYNDELSESOPGØRELSER

1. Bestemmelserne i denne aftale gælder for det lager af nukleart materiale, der tidligere var omfattet af de i artikel 19 omhandlede aftaler, fra datoen for disse aftalers ophævelse i henhold til den nævnte artikel.

2. Bestemmelserne i denne aftale gælder kun for udstyr og ikke-nukleart materiale, der er overført i henhold til de i artikel 19 omhandlede aftaler, for så vidt som det er omfattet af disse aftaler.

3. Lageropgørelser over nukleart materiale, udstyr og ikke-nukleart materiale, der er omfattet af de i artikel 19 omhandlede aftaler, godkendes af parternes kompetente myndigheder.

Artikel 21

DEFINITIONER

I denne aftale forstås ved:

1. "Parter": regeringen for Amerikas Forenede Stater og Det Europæiske Atomenergifællesskab.

2. a) "Fællesskab": både

   i) den juridiske person, der er skabt ved traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab (EURATOM), og som er part i denne aftale;

   ii) de territorier, for hvilke Euratom-traktaten gælder

   b) "inden for Fællesskabet": inden for de territorier, for hvilke Euratom-traktaten gælder

   c) "uden for Fællesskabet": tilsvarende betydning

3. "Kompetent myndighed": for så vidt angår Amerikas Forenede Stater, Department of State, og for så vidt angår Fællesskabet, Europa-Kommissionen eller en anden sådan myndighed, hvorom den pågældende part i givet fald måtte give den anden part meddelelse.

4. "Udstyr": enhver reaktor, der udgør en fuldstændig enhed, dog ikke konstrueret eller primært anvendt til frembringelse af plutonium eller uran-233 eller en hvilken som helst anden komponent, der er betegnet som sådan ved fælles aftale mellem parternes kompetente myndigheder.

5. "Ikke-nukleart materiale": tungt vand eller et hvilket som helst andet materiale, der kan anvendes i en reaktor til at bremse hurtige neutroner og øge sandsynligheden for yderligere spaltning, og som er betegnet som sådan ved fælles aftale mellem parternes kompetente myndigheder.

6. "Nukleart materiale": 1) udgangsmaterialer og 2) specielle fissile materialer. "Udgangsmaterialer": Uran, som indeholder den isotopsammensætning, der findes i naturen; uran, hvis indhold af uran-235 er mindre end det normale; thorium; ethvert af de førnævnte materialer i form af metal, legeringer, kemiske forbindelser eller koncentrater; ethvert andet materiale, der indeholder et eller flere af ovennævnte materialer i sådanne koncentrationer, som styrelsesrådet for IAEA fastsætter fra tid til anden; og andre materialer, som organisationens styrelsesråd måtte bestemme eller som måtte blive vedtaget af begge parters kompetente myndigheder. "Specielle fissile materialer": plutonium, uran-233, uran beriget med uran 233 eller 235, samt ethvert produkt indeholdende et eller flere af de ovennævnte isotoper og sådanne andre materialer, som måtte blive bestemt af organisationens styrelsesråd eller vedtaget af begge parters kompetente myndigheder. Udtrykket "specielle fissile materialer" anvendes ikke på "udgangsmaterialer". Enhver beslutning, som måttet blive truffet af styrelsesrådet for organisationen i henhold til artikel XX i organisationens statut, og som medfører en ændring af listen over materialer, der betragtes som "udgangsmaterialer" eller "særlige fissile materialer", får kun virkning i henhold til denne aftale, når begge parter i denne aftale skriftligt har underrettet hinanden om, at de accepterer den pågældende ændring.

7. "Højberiget uran": uran, der er beriget ud over 20% med isotopen 235 (og/eller uran-233); "Lavberiget uran": uran, der er beriget til højst 20% med isotopen 235 (og/eller uran-233).

8. Følgende definitioner vedrører artikel 17 og bilag B:

   - **"Samarbejdsaktivitet":** enhver fælles aktivitet, der udføres i henhold til denne aftale, herunder fælles forskning.

   - **"Viden":** videnskabelige eller tekniske data, forsknings- og udviklings-resultater eller -metoder hidhørende fra fælles forskning og al anden viden, som skal tilvejebringes eller udveksles som led i denne aftale eller forskning i forbindelse hermed.

   - **"Fælles forskning":** forskning, der gennemføres i fællesskab af parterne, enten direkte eller på deres vegne af en fysisk eller juridisk person, en

forskningsinstitution eller enhver anden instans, der er udpeget af en part, eller forskning, der gennemføres af deltagerne i fællesskab.

- **"Deltager"**: en fysisk eller juridisk person, en forskningsinstitution eller anden instans, der deltager i fælles forskning, men ikke på vegne af en af parterne.

9. **"Personer og foretagender"**: enhver fysisk person og ethvert foretagende eller enhver institution med offentligretlig eller privatretlig status, som udfører alle eller nogle af sine aktiviteter inden for Fællesskabet eller på Amerikas Forenede Staters territorium inden for denne aftales anvendelsesområde.

10. **"Ændring i form eller indhold"**: omdannelse af plutonium, højberiget uran eller uran-233 eller fremstilling af brændsel indeholdende plutonium, højberiget uran eller uran-233; omfatter ikke undersøgelser efter bestråling med anvendelse af kemisk opløsning eller separation, montering eller demontering af brændselselementer, bestråling, oparbejdning eller beregning.

11. **"Oplagringsanlæg"**: Et hvilket som helst anlæg (eller del af anlæg, der er udpeget hertil ved optagelse på en af de i artikel 8, stk. 3, omhandlede lister), hvis primære formål og funktion er særskilt oplagring af følsomme nukleare materialer som beskrevet i artikel 8, stk. 3, første, andet og tredje afsnit, under passende betingelser med hensyn til kontrol, nuklear sikkerhed og sikkerhedskontrol såvel som fysisk beskyttelse som omhandlet i artikel 11, stk. 2.

Til bekræftelse heraf har undertegnede, behørigt befuldmægtiget hertil af henholdsvis regeringen for Amerikas Forenede Stater og Det Europæiske Atomenergifællesskab, underskrevet denne aftale.

Udfærdiget i Bruxelles, den .. 1995 og i Washington den .. 1995 i to eksemplarer.

For Det Europæiske Atomenergifællesskab

For Amerikas Forenede Stater

PROTOKOL

Under forhandlingerne om samarbejdsaftalen mellem Amerikas Forenede Stater og Fællesskabet om anvendelse af atomenergi til fredelige formål, som blev undertegnet i dag, indgik parterne følgende arrangementer, som er en integrerende del af aftalen.

A. FREDELIGE FORMÅL

1. Med hensyn til artikel 7 er parterne enige om, at "fredelige formål" omfatter elforsyning af en militærbase fra et elektricitetsnet og fremstilling af radioisotoper til anvendelse i et militærhospital til medicinske formål.

B. AKTIVITETER I FORBINDELSE MED DET NUKLEARE BRÆNDSELSKREDSLØB

2. Ved denne aftales ikrafttræden udveksler parterne lister over tredjelande, hvortil den anden part kan foretage genoverførsler i henhold til artikel 8, stk. 1, litra C), første afsnit. For at blive opført på sådanne lister skal tredjelandene mindst opfylde følgende kriterier:

   - de skal have afgivet reelle ikke-spredningsforpligtelser, sædvanligvis ved at være part i ikke-spredningstraktaten eller Tlatelolco-traktaten og til fulde opfylde deres forpligtelser i henhold hertil og ved at opfylde betingelserne i INFCIRC 254/rev. 1/del 1, og

   - ved genoverførsel fra Fællesskabets medlemsstaters territorium af materialer, for hvilke der er indgået forpligtelser over for De Forenede Stater, skal de pågældende tredjelande være part i en nuklear samarbejdsaftale med De Forenede Stater.

3. Hvis en part i fremtiden kræver genoverførsler i henhold til artikel 8, stk. 1, litra C), afsnit 2 og 3, tilvejebringer den anden part en liste over tredjelande, hvortil sådanne genoverførsler kan finde sted. I denne forbindelse tager parterne hensyn til følgende yderligere kriterier:

   - overensstemmelse mellem den påtænkte genoverførsel og retningslinjerne i IAEA-dokumentet INFCIRC 225/rev. 3 og bestemmelserne i IAEA-dokumentet INFCIRC 254/rev. 1, i givet fald som ændret og godkendt af parterne og medlemsstaterne;

   - arten og indholdet af det pågældende tredjelands fredelige kerneenergiprogrammer;

   - de mulige sprednings- og sikkerhedsmæssige følger af overførslen for begge parter eller for en medlemsstat af Fællesskabet.

4. Parterne kan når som helst på deres respektive lister tilføje tredjelande, der opfylder de ovennævnte kriterier. Parterne kan slette tredjelande af deres lister efter at have hørt den anden part. Ingen af parterne må slette tredjelande af deres lister med henblik på at opnå kommercielle fordele eller forsinke, hæmme eller forhindre

den anden parts fredelige kerneenergiprogrammer eller dens fredelige nukleare samarbejde med tredjelande. Parterne bestræber sig i fællesskab på så hurtigt som muligt at indhente en generel bekræftelse fra de på listerne opførte tredjelande af, at genoverførte materialer vil være underkastet gældende samarbejdsaftaler mellem modtagerlandet og den ikke-genoverførende part. En sådan bekræftelse er ikke en betingelse for, at et tredjeland kan tilføjes på listerne.

5. Uanset bestemmelserne i stk. 2, 3 og 4, er parterne enige om, at bestemmelserne i noteudvekslingen af 18. juli 1988 mellem Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber og De Forenede Staters Mission ved De Europæiske Fællesskaber om samarbejdsaftalen mellem Amerikas Forenede Stater og Japan om anvendelse af atomenergi til fredelige formål skal forblive i kraft, så længe som nærværende aftale forbliver i kraft. Parterne bekræfter, at de ovennævnte bestemmelser bl.a. gælder for plutonium indeholdt i blandet oxidbrændsel. Samtykke, der er afgivet i disse bestemmelser, må kun ophæves, hvis der indtræffer en hændelse af samme eller større alvor end de i stk. 8 omhandlede, og hvis denne direkte truer enten genoverførslen eller aktiviteter i forbindelse med det genoverførte plutonium i Japan.

6. Med hensyn til aftalens artikel 8, stk. 2, og uanset artikel 14, stk. 6, kan begge parter, gennem deres kompetente myndigheder, foretage ændringer i de fredelige nukleare programmer, som de har opstillet, ved skriftlig underretning af den anden part herom i overensstemmelse med de nedennævnte procedurer og efter modtagelsen af skriftlig bekræftelse heraf.

7. Denne bekræftelse afgives senest tre dage efter modtagelsen af underretningen og begrænses til en erklæring om, at underretningen er modtaget. Påtænkte ændringer i de opstillede programmer gives til genstand for indgående drøftelser under høringer i henhold til aftalen, herunder i givet fald drøftelser om sikkerhedskontrol.

A. Underretning om tilføjelse af et anlæg i det af Fællesskabet opstillede fredelige nukleare program inden for dets territoriale jurisdiktion skal indeholde:

i) anlæggets navn, type og beliggenhed og dets nuværende eller planlagte kapacitet;

ii) en bekræftelse af, at forordning (Euratom) nr. 3227/76 om sikkerhedskontrol, som ændret, finder fuld anvendelse;

iii) Hvis et anlæg skal underkastes IAEA-kontrol i henhold til en kontroloverenskomst som omhandlet i artikel 6, stk. 1, litra a), b) eller c) en bekræftelse af, at der er indgået relevante kontrolarrangementer med IAEA, og at IAEA i lyset af, hvorledes disse overenskomster gennemføres i denne aftales løbetid på grundlag af disse arrangementer fuldt ud vil kunne udøve sine rettigheder i henhold til ovennævnte kontroloverenskomster, således at IAEA kan opfylde sine målsætninger og udføre sine kontrolopgaver;

iv) ikke-fortrolige oplysninger, som måtte være Kommissionen har adgang til vedrørende IAEA's kontrolforanstaltninger, og oplysninger om Euratoms sikkerhedskontrol af relevans for anlægget;

v) en bekræftelse af, at der vil blive truffet fysiske beskyttelsesforanstaltninger som krævet i henhold til denne aftales artikel 11.

B. Underretning om tilføjelse af et anlæg i det af De Forenede Stater opstillede fredelige nukleare program inden for deres territoriale jurisdiktion skal indeholde:

i) anlæggets navn, art og beliggenhed og dets nuværende eller planlagte kapacitet;

ii) for anlæg, der er godkendt eller certificeret af United States Nuclear Regulatory Commission, en bekræftelse af, at Fundamental Nuclear Material Control Plan, hvori det beskrives, hvorledes kravene i US Code of Federal Regulations, Title 10, Part 74, som ændret, vil blive imødekommet, er blevet godkendt for anlægget; for civile anlæg under United States Department of Energy, en bekræftelse af, at anlægget er i overensstemmelse med kravene i Department of Energy Order 5633.3B "Control and Accountability of Nuclear Materials" og dertil hørende retningslinjer, som ændret;

iii) hvis et anlæg skal underkastes IAEA-kontrol i henhold til en kontroloverenskomst som omhandlet i artikel 6, stk. 1, litra d) en bekræftelse af, at der er indgået relevante kontrolarrangementer med IAEA og at IAEA - i lyset af, hvorledes disse overenskomster gennemføres i denne aftales løbetid - på grundlag af disse arrangementer fuldt ud vil kunne udøve sine rettigheder i henhold til ovennævnte kontroloverenskomster, således at IAEA kan opfylde sine målsætninger og udføre sine kontrolopgaver;

iv) oplysninger om de grundlæggende træk i Fundamental Nuclear Material Control Plan eller overensstemmelse med ovennævnte Department of Energy Order samt eventuelle ikke-fortrolige oplysninger, De Forenede Stater have adgang til vedrørende IAEA's kontrolforanstaltninger og

v) en bekræftelse af, at der vil blive truffet fysiske beskyttelsesforanstaltninger som krævet i henhold til denne aftales artikel 11.

C. Begge parter kan slette et anlæg fra deres respektive fredelige kerneenergiprogrammer ved at give den anden part underretning herom, ledsaget af anlæggets navn og andre relevante oplysninger.

8.A. De i denne aftales artikel 8, stk. 2, omhandlede aktiviteter kan videreføres, så længe disse bestemmelser fortsat er i kraft for det af en part opstillede fredelige kerneenergiprogram, medmindre den anden part, i henhold til nedenstående procedurer, finder, at disse aktiviteter bør suspenderes ud fra objektive vidnesbyrd om, at videreførelse af disse aktiviteter vil medføre en alvorlig trussel mod sikkerheden for parterne eller for en medlemsstat af Fællesskabet eller en betydelig forøgelse af risikoen for spredning af kernevåben som følge af en situation af samme eller større alvor end følgende:

a) **med hensyn til Fællesskabet:**

i) en medlemsstat af Fællesskabet, der ikke besidder kernevåben, lader et kernevåben eller et hvilket som helst andet nukleart sprænglegeme detonere;

ii) en medlemsstat af Fællesskabet, der besidder kernevåben, lader et kernevåben eller et hvilket som helst andet nukleart sprænglegeme detonere med anvendelse af et hvilket som helst materiale, der er omfattet af denne aftale;

iii) en medlemsstat af Fællesskabet eller Fællesskabet begår en væsentlig overtrædelse af, opsiger eller erklærer ikke længere at være bundet af ikke-spredningstraktaten eller de i artikel 6, stk. 1, omhandlede relevante kontroloverenskomster eller retningslinjerne for overførsler af nukleare materialer i dokument INFCIRC 254/rev. 1/del 1, i givet fald som ændret og godkendt af parterne;

iv) en medlemsstat af Fællesskabet genoverfører et materiale, der er omfattet af denne aftale, til en stat, der ikke besidder kernevåben, og som ikke har indgået en fuldstændig kontroloverenskomst med IAEA;

v) en medlemsstat af Fællesskabet er underkastet foranstaltninger truffet af styrelsesrådet for IAEA i henhold til artikel 19 i den relevante kontroloverenskomst som omhandlet i artikel 6, stk. 1, litra a), b) eller c);

vi) krigshandlinger eller alvorlig indre uro, der forhindrer opretholdelse af lov og orden, eller alvorlige internationale spændinger, der udgør en krigstrussel, og som direkte og i alvorlig grad truer sikkerhedskontrollen med eller den fysiske beskyttelse af sådanne aktiviteter.

b) **med hensyn til De Forenede Stater:**

i) De Forenede Stater lader et kernevåben eller et hvilket som helst andet nukleart sprænglegeme detonere med anvendelse af et hvilket som helst materiale, der er omfattet af denne aftale;

ii) De Forenede Stater begår en væsentlig overtrædelse af, opsiger eller erklærer ikke længere at være bundet af ikke-spredningstraktaten eller de i artikel 6, stk. 1, litra d) omhandlede relevante kontroloverenskomster eller retningslinjerne for overførsler af nukleare materialer i dokument INFCIRC 254/rev. 1/del 1, i givet fald som ændret og godkendt af parterne;

iii) De Forenede Stater genoverfører et materiale, der er omfattet af denne aftale, til en stat, der ikke besidder kernevåben, og som ikke har indgået en fuldstændig kontroloverenskomst med IAEA;

iv) De Forenede Stater er underkastet foranstaltninger truffet af styrelsesrådet for IAEA i henhold til artikel 19 i den relevante kontroloverenskomst som omhandlet i artikel 6, stk. 1, litra d);

v) krigshandlinger eller alvorlig indre uro, der forhindrer opretholdelse af lov og orden, eller alvorlige internationale spændinger, der udgør en

krigstrussel, og som direkte og i alvorlig grad truer sikkerhedskontrollen med eller den fysiske beskyttelse af sådanne aktiviteter.

B. Den part, der mener, at der foreligger sådanne objektiv vidnesbyrd, hører den anden part, på kabinetsplan for De Forenede Staters vedkommende og på kommissionsplan for Fællesskabets vedkommende, inden den træffer en afgørelse.

C. En afgørelse om, at der foreligger sådanne objektive vidnesbyrd, og at de i artikel 8, stk. 2, omhandlede aktiviteter derfor skal suspenderes, kan kun træffes af henholdsvis præsidenten for De Forenede Stater eller af Rådet for Den Europæiske Union og meddeles den anden part skriftligt.

D. En afgørelse, der træffes af en part i henhold til dette stykke, gælder for samtlige den anden parts aktiviteter, som omhandlet i denne aftales artikel 8, stk. 2.

E. Parterne bekræfter, at der på tidspunktet for denne aftales ikrafttræden ikke foreligger objektive vidnesbyrd om nogen af de ovennævnte trusler, og at de ikke forudser, at der vil opstå sådanne trusler i fremtiden.

9. Foranstaltninger truffet af tredjelandes regeringer eller hændelser, der indtræder uden for parternes territoriale jurisdiktion, må ikke udnyttes til at gøre bestemmelserne i stk. 8 gældende med hensyn til aktiviteter eller anlægsoperationer inden for den pågældende parts territoriale jurisdiktion, medmindre disse aktiviteter eller anlægsoperationer, som følge af sådanne foranstaltninger eller hændelser, klart vil medføre en betydelig forøgelse af risikoen for spredning af kernevåben eller en alvorlig trussel mod sikkerheden for den part, der gør bestemmelserne i stk. 8 gældende.

10. Den part, der gør bestemmelserne i stk. 8, gældende, holder udviklingen i den situation, som gav anledning til afgørelsen, under stadigt opsyn og ophører med at gøre disse bestemmelser gældende, så snart situationen taler derfor.

11. Parterne må ikke gøre bestemmelserne i stk. 11 gældende som følge af uoverensstemmelser om arten af parternes fredelige kerneenergiprogrammer eller valg af brændselskredsløb eller som middel til at opnå kommercielle fordele eller forsinke, hæmme eller forhindre den anden parts fredelige kerneenergiprogrammer eller aktiviteter eller dens fredelige nukleare samarbejde med tredjelande.

12. Afgørelser om at gøre bestemmelserne i stk. 8 gældende må kun træffes under yderst alvorlige omstændigheder fra et ikke-spredningS- eller sikkerhedssynspunkt og må kun anvendes i det kortest mulige tidsrum, der kræves til at løse spørgsmålet på en for parterne acceptabel måde.

13. Hvis de i aftalens artikel 8, stk. 2, omhandlede aktiviteter suspenderes i henhold til stk. 8, skal mængder af nukleart materiale svarende til den i artikel 20, stk. 1, beskrevne lageropgørelse, efter ønske fra den part, der er genstand for suspensionen, under suspensionen betragtes som værende omfattet af denne aftale, men kun i den udstrækning, de er omfattet af de i artikel 19 omhandlede overenskomster.

C. PROPORTIONALITET

14. Med hensyn til anvendelse af bestemmelserne i artikel 8 og artikel 13, stk. 2-5, på særligt fissilt materiale frembragt ved anvendelse af nukleart materiale og/eller ikke-nukleart materiale, der er overført i henhold til aftalen, og som anvendes i udstyr, som ikke er overført i henhold til aftalen, anvendes disse bestemmelser på den del af det frembragte særlige fissile materiale, der forholdsmæssigt svarer til den del af det overførte nukleare materiale og/eller ikke-nukleare materiale, der er anvendt til fremstillingen af det særlige fissile materiale, beregnet i forhold til den samlede mængde således anvendte nukleare materiale og/eller ikke-nukleart materiale.

D. FORPLIGTELSER

15. De forpligtelser, der følger af artikel 6, 7 og 11 med hensyn til særligt fissilt materiale, der er fremstillet ved anvendelse af nukleart materiale, som er omfattet af denne aftale, i udstyr, der ikke er overført i henhold til aftalen, kan opfyldes uden specifik opsporing af det pågældende særlige fissible materiale. Hvis sådant fissibelt materiale derefter anvendes i udstyr, der ikke er overført i henhold til aftalen, må dette udstyr, under denne anvendelse, kun anvendes til fredelige formål.

E. SUSPENSION OG OPHÆVELSE

16. Begge parter betragter det som yderst usandsynligt, at Fællesskabet, dets medlemsstater eller Amerikas Forenede Stater skulle træffe foranstaltninger, som vil kunne foranledige den anden part til at gøre de i artikel 13 omhandlede rettigheder gældende. Denne artikel udtrykker imidlertid begge parters faste overbevisning om, at der begås handlinger af et hvilket som helst land, og som udgør en væsentlig overskridelse eller misligholdelse af ikke-spredningsforpligtelser, ville blive betragtet med den største alvor, og at Fællesskabet, dets medlemsstater eller Amerikas Forenede Stater ville træffe passende foranstaltninger, som de i artikel 13 fastsatte, til imødegåelse af ethvert væsentligt brud på ikke-spredningsforpligtelserne.

17. Misligholdelse af forpligtelserne betragtes kun som væsentlig, hvis den svarer til definitionen på væsentlig misligholdelse eller overtrædelse i Wienerkonventionen om traktatretten.

18. Endvidere kan kun præsidenten for Amerikas Forenede Stater eller Rådet for Den Europæiske Union træffe afgørelse om, hvorvidt der er begået en væsentlig misligholdelse af de grundlæggende kontrolforpligtelser i de i artikel 6, stk. 1, omhandlede kontroloverenskomster eller i en overenskomst til ændring eller afløsning heraf. En afgørende faktor for en sådan afgørelse vil være, om organisationens styrelsesråd har påvist manglende opfyldelse af forpligtelserne.

BILAG A (art. 8)

EURATOMS PROGRAMMER FOR FREDELIG UDNYTTELSE AF KERNEENERGI

ANLÆG TIL OPARBEJDNING

COGEMA - établissement de La Hague	La Hague	Frankrig
COGEMA - usine UP-1	Marcoule	Frankrig
BRITISH NUCLEAR FUELS plc.	Sellafield	Det Forenede Kongerige
AEA TECHNOLOGY	Dounreay	Det Forenede Kongerige

ANLÆG TIL ÆNDRING AF FORM ELLER INDHOLD

BELGONUCLEAIRE - usine de fabrication d'éléments Pu	Mol	Belgien
FBFC INTERNATIONAL - assemblage des combustibles MOX	Dessel	Belgien
SIEMENS BRENNELEMENTWERK - Betriebsteil MOX-Verarbeitung	Hanau	Tyskland
CERCA/établissement de Romans	Romans-sur-Isère	Frankrig
SOCIETE INDUSTRIELLE DE COMBUSTIBLE NUCLEAIRE	Veurey	Frankrig
COGEMA - complexe de fabrication des combustibles	Cadarache	Frankrig
ETABLISSEMENT MELOX	Marcoule	Frankrig
AEA TECHNOLOGY - MTR fuel	Dounreay	Det Forenede Kongerige
BRITISH NUCLEAR FUELS plc - MOX facility	Sellafield	Det Forenede Kongerige

BILAG A

USA'S PROGRAMMER FOR FREDELIG UDNYTTELSE AF KERNEENERGI

I. Anlæg til oparbejdning eller ændring af form eller indhold af plutonium, uran-233 og højberiget uran i en samlet mængde på over et (1) effektivt kilogram.

A. ANLÆG TIL OPARBEJDNING

INGEN

B. ANLÆG TIL ÆNDRING AF FORM ELLER INDHOLD

1. ANLÆG TIL KONVERTERING

NAVN OG BELIGGENHED	TYPE	GODKENDT KAPACITET
Nuclear Fuel Services P.O. Box 337, MS123 Erwin, TN 37650	Uranopblanding (downblending)	7 000 kg U-235
Radiochemistry Processing Pilot Plant Oak Ridge Nat'l Lab P.O. Box X Oak Ridge, TN 37830	Konvertering	Mindre end 1000 kg højberiget uran og mere end 100 kg U-233

2. ANLÆG TIL FREMSTILLING OG OPARBEJDNING AF BRÆNDSEL

NAVN OG BELIGGENHED	TYPE	GODKENDT KAPACITET
General Atomics P.O. Box 81608 San Diego, CA 92138	Fremstilling af brændsel til TRIGA-forskningsreaktoren	>20% beriget uran, 100 kg U-235

II. Anlæg til oparbejdning eller ændring af form eller indhold af plutonium, uran-233 og højberiget uran i en samlet mængde på ikke over et (1) effektivt kilogram kræves ikke oplyst.

BILAG B

Intellektuel ejendomsret

I henhold til aftalens artikel 17 tilfalder intellektuel ejendomsret, der opstår eller erhverves under aftalen, parterne efter følgende bestemmelser:

I. Anvendelse

Bestemmelserne i dette bilag finder anvendelse på samtlige samarbejdsaktiviteter, der finder sted under denne aftale, medmindre andet udtrykkelig er aftalt.

II. Ejendomsret til samt tildeling og udøvelse af rettigheder

1. I denne aftale gælder den definition af intellektuel ejendomsret, som findes i artikel 2 i konventionen om oprettelse af Verdensorganisationen for Intellektuel Ejendomsret, udfærdiget i Stockholm den 14. juli 1967.

2. Dette bilag omhandler tildeling af rettigheder og royalties til parterne og deltagerne. Hver part skal sørge for, at den anden part kan erhverve de rettigheder til intellektuelle frembringelser, som den efter dette bilag har fået tildelt. Nærværende bestemmelser berører ikke i øvrigt fordelingen af ejendomsretten mellem en part og dens statsborgere, hvilket spørgsmål afgøres af nationale love og praksis.

3. Aftalens ophør eller opsigelse får ingen følger for parternes rettigheder og forpligtelser i henhold til dette bilag.

4. a) For så vidt angår samarbejdsaktiviteter mellem parterne, skal intellektuelle frembringelser fra fælles forskning, dvs. forskningssamarbejde mellem parterne, være omfattet af en teknologiforvaltningsplan efter følgende principper:

   i. Parterne underretter inden for en rimelig frist hinanden om intellektuelle ejendomsrettigheder, der opstår under denne aftale (eller relevante gennemførelsesordninger).

   ii. Rettighederne til intellektuelle frembringelser fra den fælles forskning kan udnyttes af hver af parterne uden geografiske begrænsninger, medmindre andet er aftalt.

   iii. Hver enkelt part søger i god tid beskyttelse af de intellektuelle frembringelser, den har fået rettighederne til i henhold til teknologiforvaltningsplanen.

iv. Hver enkelt part har ikke-eksklusiv uigenkaldelig royalty-fri licens til at benytte intellektuelle frembringelser, der opstår under denne aftale, til forsknings- og udviklingsformål alene.

v. Gæsteforskere får del i den intellektuelle ejendomsret samt en del af de royalties, som værtsinstitutionen modtager ved at give licenser til sådan intellektuel ejendomsret, i henhold til værtsinstitutionens politik herfor.

b) I alle andre tilfælde skal hver af parterne pålægge alle sine deltagere at indgå specifikke aftaler om gennemførelse af fælles forskning og om deltagernes rettigheder og forpligtelser, for så vidt som det kræves i parternes love og øvrige retsforskrifter. En sådan aftale vil for så vidt angår intellektuelle frembringelser, normalt omhandle bl.a. ejendomsret, beskyttelse, brugsrettigheder til forsknings- og udviklingsformål, udnyttelse og videreformidling, herunder ordninger om fælles publicering, gæsteforskeres rettigheder og forpligtelser samt procedurer for bilæggelse af tvister. Aftalen kan desuden omhandle forgrunds- og baggrundsoplysninger, licensforhold og projektresultater.

6. Under opretholdelse af konkurrencen på de områder, som aftalen omfatter, skal parterne bestræbe sig på at sikre, at udøvelse af rettigheder erhvervet i henhold til aftalen og gennemførelse af ordninger etableret under aftalen finder sted på en sådan måde, at man derved fremmer
   i) brug af viden, der opstår eller på anden måde bliver tilgængelig under aftalen, og formidling af sådan viden, for så vidt som det er i overensstemmelse med vilkårene i aftalen, bestemmelserne i afdeling IV nedenfor og reglerne for behandling af følsomme og konfidentielle oplysninger inden for det nukleare område ifølge parternes gældende nationale ret
   ii) vedtagelse og indførelse af internationale standarder.

III. Ophavsretligt beskyttede værker

I overensstemmelse med aftalens bestemmelser vil ophavsrettigheder, der tilhører parterne eller deltagerne, blive behandlet i overensstemmelse med den aftale om intellektuel ejendomsrets handelsmæssige aspekter, som Verdenshandelsorganisationen administrerer.

IV. Videnskabelig litteratur

Med forbehold af bestemmelserne i afdeling V om ikke-frigivet viden gælder følgende procedurer:

1. Hver af parterne har ret til en ikke-eksklusiv uigenkaldelig royalty-fri licens i alle lande til at oversætte, reproducere og offentligt distribuere oplysninger, der findes i videnskabelige og tekniske tidsskrifter, artikler,

rapporter, bøger og andre medier, og som hidrører direkte fra fælles forskning udført af parterne eller på deres vegne under denne aftale.

2. Alle eksemplarer af et ophavsretligt beskyttet værk, der distribueres offentligt, og som henhører under denne bestemmelse, skal være forsynet med forfatternavne, medmindre en forfatter udtrykkeligt anmoder om ikke at blive nævnt ved navn. De skal endvidere bære en tydeligt synlig angivelse af parternes medvirken.

V. Ikke-frigivet viden

A. Ikke-frigivet viden i dokumentform

1. Hver part eller dens deltagere fastlægger så tidligt som muligt, hvilken viden i forbindelse med aftalen den fortsat ikke ønsker frigivet, bl.a. under hensyntagen til følgende kriterier:

   - den pågældende videns hemmelige karakter i den forstand, at den ikke som helhed eller i den præcise konfiguration eller sammenstilling af enkeltelementer er alment kendt blandt sagkyndige på området eller umiddelbart tilgængelig for dem med lovlige midler

   - den pågældende videns faktiske eller potentielle forretningsmæssige værdi i kraft af dens hemmeligholdelse

   - tidligere beskyttelse af den pågældende viden i den forstand, at den person, som lovligt besidder denne viden, har taget efter omstændighederne rimelige skridt for at hemmeligholde den.

   Parterne og deltagerne kan i særlige tilfælde aftale, at dele af eller al den viden, som tilvejebringes, udveksles eller opstår under fælles forskning i henhold til aftalen, ikke må frigives, medmindre andet er fastsat.

2. Hver part sørger for, at ikke-frigivet viden i henhold til aftalen og den deraf følgende privilegerede karakter let kan identificeres af den anden part, f.eks. ved hjælp af en passende mærkning eller indskrænkende påtegning. Dette gælder også for enhver hel eller delvis gengivelse af den pågældende viden.

   En part, som modtager ikke-frigivet viden i henhold til en sådan aftale, skal respektere dens privilegerede karakter. Disse begrænsninger bortfalder automatisk, når ejeren uden indskrænkende betingelser videregiver denne viden til sagkyndige på området.

3. Ikke-frigivet viden, som meddeles i henhold til aftalen, kan af den modtagende part videregives til personer inden for eller ansat af den

modtagende part samt til andre afdelinger hos den modtagende part, når disse har fået tilladelse hertil med specielt henblik på den igangværende fælles forskning, under den forudsætning, at al ikke-frigivet viden, som videregives på denne måde, beskyttes i den udstrækning, det er muligt efter parternes lovgivning, og let kan identificeres som værende ikke-frigivet, jf. ovenfor.

B. Ikke-frigivet viden, som ikke foreligger i dokumentform

Ikke-frigivet viden eller anden fortrolig eller privilegeret viden, som ikke forelægges i dokumentform, men meddeles på seminarer eller andre møder, der holdes i henhold til aftalen, og viden, som opstår gennem tilknytning af personale, anvendelse af anlæg eller gennem fælles projekter, forvaltes af parterne eller deres deltagere efter aftalens principper for viden, der forelægges i dokumentform, forudsat at modtageren af sådan ikke-frigivet eller fortrolig eller privilegeret viden er gjort skriftlig opmærksom på den meddelte videns fortrolige karakter, senest når meddelelsen finder sted.

C. Forvaltning

Hver part bestræber sig på at sikre, at ikke-frigivet viden, som den får stillet til rådighed i henhold til aftalen, forvaltes på den måde, som er fastlagt heri. Hvis en af parterne bliver opmærksom på, at den vil blive eller med rimelighed kan forventes at blive ude af stand til at opfylde fortrolighedsbestemmelserne i afsnit A og B, giver den omgående den anden part meddelelse herom. Parterne rådfører sig derefter med hinanden om, hvilke skridt der bør tages.

VI. Bilæggelse af tvister samt nye former for og uforudsete intellektuelle frembringelser

1. Tvister mellem parterne vedrørende intellektuel ejendomsret afgøres efter bestemmelserne i aftalens artikel 12.

2. Hvis en af parterne eller deltagerne konstaterer, at en samarbejdsaktivitet i henhold til aftalen kan tænkes at føre til, at der opstår en ny type intellektuel frembringelse, som hverken er omfattet af en teknologiforvaltningsplan eller en aftale mellem deltagerne, eller hvis der opstår andre uforudsete vanskeligheder, indleder parterne omgående drøftelser med henblik på at sikre, at der gælder passende bestemmelser for beskyttelse, udnyttelse og videreformidling af den pågældende intellektuelle frembringelse på parternes område.

Tillægsskrivelse fra EU om udstedelse af eksportlicenser

Jeg har den ære at henvise til artikel 4, stk. 2, i aftalen mellem Det Europæiske Atomenergifællesskab og Amerikas Forenede Stater om anvendelse af atomenergi til fredelige formål.

For så vidt angår gennemførelsen af ovennævnte bestemmelser, har jeg den opfattelse, at vi er nået til enighed om følgende. Godkendelser, herunder eksport- og importlicenser såvel som godkendelser eller samtykke til tredjeparter, vedrørende handel, industrielle aktiviteter eller overførsler af nukleart materiale på parternes territorier skal generelt udstedes inden for to måneder efter, at de relevante myndigheder har fået forelagt ansøgningen herom. Samhandelen med nukleart materiale mellem Det Europæiske Fællesskab og USA bør lettes og fremmes; det anerkendes, at forsyningsikkerheden er altafgørende, og at Fællesskabets og USA's industri til stadighed kan være sikker på, at leverancer kan finde sted til tiden, så de nukleare anlæg kan drives planmæssigt og effektivt; det anerkendes endvidere, at unødige forsinkelser i udstedelsen af eksportlicenser og andre relevante godkendelser, herunder importlicenser, vil være i modstrid med rationel og effektiv administration af denne aftale.

Jeg vil gerne erindre om, at parterne i medfør af aftalens artikel 10 ikke griber ind i hinandens nukleare programmer; parterne anerkender, at Den Europæiske Union, EU-medlemsstaterne og USA alle går stærkt ind for internationale ordninger for ikke-spredning og sikkerhedskontrol på det nukleare område.

Under forhandlingen af aftalen har parterne taget de løfter, der er givet på dette område, til efterretning.

Parterne udtrykker fuld tillid til, at den anden part vil holde disse løfter. Følgelig vil parterne ved udstedelse af licenser til eksport af materialer, der er omfattet af aftalen, afstå fra at forlange, at den anden part og dens relevante personer, foretagender eller myndigheder yderligere skal bekræfte, at disse forpligtelser er opfyldt i fuldt omfang.

I samme forbindelse er der endvidere enighed mellem parterne om, at den relevante myndighed, hvis den ikke kan behandle ansøgningen inden for fristen på to måneder, straks skal underrette ansøgeren herom med angivelse af begrundelsen herfor. Hvis ansøgningen afslås eller der ikke udstedes godkendelse inden fire måneder efter forelæggelsen af den oprindelige ansøgning, kan den part, som ansøgeren tilhører, anmode om omgående høring efter bestemmelserne i aftalens artikel 12; høringen skal finde sted snarest muligt og i hvert fald ikke senere end 30 dage efter, at anmodningen er fremsat.

Jeg vil være Dem taknemmelig for en bekræftelse af, at De er enig i den opfattelse, der er givet udtryk for i nærværende skrivelse.

Venlig hilsen

Note vedrørende Schweiz

Jeg har den ære at henvise til aftalen mellem Det Europæiske Atomenergifællesskab og Amerikas Forenede Stater om anvendelse af atomenergi til fredelige formål (i det følgende benævnt USA/Euratom-aftalen), særlig artikel 8, stk. 1, litra C, nr. iii).

Jeg kan bekræfte, at USA er ved at forhandle en ny samarbejdsaftale med Schweiz om fredelig udnyttelse af atomenergi, og at USA er rede til at give Schweiz forudgående samtykke til overførsel af bestrålet nukleart materiale, der er omfattet af en sådan aftale, til Euratom med henblik på oparbejdning samt oplagring af det udvundne plutonium og anvendelse heraf til fremstilling af blandet oxid-brændselselementer. USA er ligeledes rede til i forbindelse med en ny samarbejdsaftale med Schweiz om fredelig udnyttelse af atomenergi at give Euratom forudgående samtykke til genoverførsel af schweizisk plutonium, herunder sådant plutonium i MOX-brændselselementer, som er omfattet af USA/Euratom-aftalen, til Schweiz til brug i landets program for fredelig udnyttelse af atomenergi.

TILLÆGSSKRIVELSE VEDRØRENDE FØLSOM NUKLEAR TEKNOLOGI OG REAKTORTEKNOLOGI

Jeg har den ære at henvise til aftalen mellem Det Europæiske Atomenergifællesskab og Amerikas Forenede Stater om anvendelse af atomenergi til fredelige formål undertegnet ...

Følsom nuklear teknologi

USA's regering konstaterer, at aftalen ikke omfatter overførsel af følsom nuklear teknologi og ej heller komponenter eller grupper af komponenter, som er nødvendige for drift af et komplet anlæg til uranberigning, oparbejdning af nukleart brændsel eller fremstilling af tungt vand. USA's regering kan over for Det Europæiske Fællesskab bekræfte, at følsom nuklear teknologi, defineret som enhver form for viden (herunder viden, som indgår i et produktions- eller brugsanlæg eller en betydende komponent heraf), som ikke er offentlig tilgængelig, og som har betydning for konstruktion, opførelse, fremstilling, drift eller vedligehold af anlæg til uranberigning, oparbejdning af nukleart brændsel eller fremstilling af tungt vand, dog ikke *Restricted Data*[2], kan overføres til Fællesskabet uden for en samarbejdsaftale i henhold til paragraf 127 og 128 i USA's lov om atomenergi (*Atomic Energy Act*). Berignings-, oparbejdnings- eller tungtvandsanlæg eller større kritiske komponenter hertil må kun overføres i henhold til en samarbejdsaftale.

Reaktorteknologi

USA's regering bekræfter tillige, at kraftreaktorteknologi kan overføres til Fællesskabet uden for en samarbejdsaftale.

Andet ikke-nukleart materiale end det, der er anført i aftalens artikel 21, stk. 5, f.eks. zirkonium og zirkoniumlegeringer og -forbindelser, kan overføres fra Amerikas Forenede Stater til personer og virksomheder i Fællesskabet uden for en samarbejdsaftale.

USA's regering konstaterer, at følsom teknologi og reaktorteknologi kan overføres fra Fællesskabet til USA uden for en samarbejdsaftale mellem dem.

USA's regering skal ved denne lejlighed atter forsikre Europa-Kommissionen om sin største agtelse.

---

2) Ved *restricted data* forstås data, der vedrører (1) konstruktion, fremstilling eller brug af kernevåben, (2) fremstilling af specielle fissile materialer eller (3) anvendelse af specielle fissile materialer til energifremstilling; data, som en part har frigivet eller ladet udgå af kategorien *restricted data*, er ikke omfattet.

Forslag til tillægsskrivelse vedrørende følsom nuklear teknologi og reaktorteknologi

Europa-Kommissionen skal herved over for Amerikas Forenede Staters mission ved Den Europæiske Union bekræfte modtagelsen af skrivelse af ... fra denne mission vedrørende følsom nuklear teknologi og reaktorteknologi. En kopi er vedlagt.

Kommissionen kan oplyse missionen om, at skrivelsens indhold er taget til efterretning.

Kommissionen skal ved denne lejlighed atter forsikre Amerikas Forenede Staters mission om sin største agtelse.

Erklæring om ikke-spredningspolitik

1. I forbindelse med undertegnelsen af den nye samarbejdsaftale mellem Det Europæiske Atomenergifællesskab og Amerikas Forenede Stater om anvendelse af atomenergi til fredelige formål har Amerikas Forenede Stater og Den Europæiske Union besluttet at føre følgende fortolkninger til protokols.

2. USA og EU bekræfter, at de støtter en stramning af de globale forholdsregler mod nuklear spredning; at de tilstræber stadig større åbenhed inden for handel med nukleare materialer og nuklear teknologi til fredelige formål for stater, der overholder vedtagne internationale regler for ikke-spredning; og at de er imod kontrol, der urimeligt belaster lovlig handel og unødigt bremser vækst- og udviklingsmuligheder inden for anvendelse af atomenergi til fredelige formål i hele verden.

3. USA og EU bestræber sig på at sikre, at forskning i samt udvikling og brug af atomenergi til fredelige formål finder sted på en måde, som er i overensstemmelse med målsætningerne i traktaten om ikke-spredning af kernevåben (i det følgende benævnt "traktaten"), som både Amerikas Forenede Stater og Fællesskabets medlemsstater deltager i. USA og EU bekræfter deres hensigt om at arbejde tæt sammen, også med andre interesserede stater, med det formål, at alle stater tiltræder traktaten. USA og EU er enige om, at traktaten er hjørnestenen i en verdensomspændende ikke-spredningsordning, og at en effektiv ikke-spredningsordning er afgørende for fuld fredelig udnyttelse af atomenergi og virkeliggørelse af målene i traktatens artikel IV. USA og EU er også enige om, at garanti for ikke-spredning er nært knyttet til forsyningssikkerheden, og at dette forhold ofte har vist sig meget betydningsfuldt i drøftelser om foranstaltninger til fremme af international handel og samarbejde på det nukleare område.

4. Efter USA's og EU's opfattelse tilgodeser ikke-spredningspolitikken, således som den kommer til udtryk i aftalen, i fuldt omfang USA's og EU's nuværende og forventede interesser inden for begrænsning af spredning.

5. Ingen af parterne forventer, at der vil ske nogen politiske ændringer eller ændringer i andre forhold, som vil forringe de samarbejdsvilkår, der er fastsat i aftalen, især de vilkår, som er bestemmende for garanteret og sikker udførelse af visse aktiviteter uden afbrydelse i hele aftalens løbetid.

6. USA og EU præciserer, at aftalens bestemmelser om gensidigt samtykke ikke er udtryk for manglende tillid hos nogen part til den anden parts overholdelse af dens ikke-spredningsforpligtelser.

7. USA bekræfter endvidere at være rede til at indlede forhandlinger med Euratom om annullering af visse bestemmelser i aftalens artikel 8, stk. 2, i henhold til artikel 14, stk. 6, hvis det globale ikke-spredningsklima skulle blive så meget bedre, at USA ændrer sin holdning til samtykke.

8. USA og EU giver deres fulde støtte til Den Internationale Atomenergiorganisation (IAEA) og dens rolle inden for begrænsning af risikoen for spredning. USA og EU

anerkender IAEA's sikkerhedskontrolsystem som værende et centralt element i den internationale ikke-spredningsordning. USA og EU har tillid til IAEA's sikkerhedskontrolsystem men finder, at der alligevel bør arbejdes videre på at forbedre systemet, især hvad angår lande, der spredningsmæssigt giver anledning til bekymring. USA og EU er enige om, at stater, der ikke besidder kernevåben, men som har nukleare anlæg, der ikke er underlagt IAEA's sikkerhedskontrol, bør lade disse anlæg omfatte af IAEA's sikkerhedskontrol, og at dette bedst kan opnås gennem tiltrædelse af traktaten.

9. USA og EU vil fortsat tage de nødvendige skridt til, at IAEA kan udføre sin sikkerhedskontrol på effektiv måde og nå sine inspektionsmål ved de nukleare anlæg på parternes område, i henhold til henholdsvis sikkerhedskontrolaftalen mellem IAEA og USA og sikkerhedskontrolaftalen mellem IAEA, Fællesskabet og Fællesskabets medlemsstater.

10. USA anerkender, at Fællesskabet i henhold til Euratom-traktaten skal foretage den fornødne overvågning til at forvisse sig om, at nukleare materialer ikke anvendes til andre formål end de tilsigtede, og at der med dette for øje gennemføres sikkerhedskontrol i overensstemmelse med Euratom-traktatens kapitel VII. USA og EU finder begge, at Fællesskabets regionale sikkerhedskontrolsystem yder et stort og værdifuldt bidrag til virkeliggørelsen af målet om ikke-spredning og ovennævnte mål.

11. USA, Fællesskabet og alle Fællesskabets medlemsstater erindrer om, at de deltager i den internationale konvention om fysisk beskyttelse af nukleart materiale, hvis bestemmelser er vigtige for forebyggelse af illegal handel med nukleart materiale. USA og Fællesskabets medlemsstater bekræfter, at de agter at sørge for behørig fysisk beskyttelse ved brug, oplagring og transport af nukleart materiale inden for hver deres retsområde.

12. USA og alle Fællesskabets medlemsstater erindrer om, at de følger retningslinjerne for overførsel af nukleart materiale fra gruppen af leverandører af nukleart materiale (*Nuclear Suppliers Group - NSG*). USA og de af Fællesskabets medlemsstater, der i øjeblikket har nuklear eksport, er også medlemmer af NPT-eksportørkomitéen. USA og EU bekræfter, at de fælles politikker og praksis for ikke-spredning af kernevåben, der kommer til udtryk i NSG's og NPT-eksportørkomitéens retningslinjer, efter begges opfattelse er afgørende for, at samarbejde inden for fredelige nukleare anvendelser finder sted under passende vilkår og kontrol. USA og EU lægger særlig vægt på betydningen af NSG's politik, hvorefter IAEA-sikkerhedskontrol med alle igangværende og fremtidige nukleare aktiviteter er en forudsætning for, at der kan overføres nogen form for nukleart anlæg, udstyr, komponenter eller materiale, som optræder på NSG-triggerliste, til en ikke-kernevåbenbesiddende stat, og på betydningen af NSG's kontrolordning for nukleart relateret udstyr, materiale og ledsageteknologi med dobbelt formål. USA og EU bekræfter, at de agter at udvise forsigtighed og tilbageholdenhed ved eksport af følsomt materiale såsom oparbejdnings- og berigningsudstyr og -teknologi, genvundet plutonium og højberiget uran.

13. USA og EU bekræfter deres hensigt om at arbejde tæt sammen, også med andre interesserede stater, med det formål, at alle leverandører på det nukleare område

følger NSG-retningslinjerne for overførsel af nukleart materiale, og i øvrigt at føre en politik for nuklear eksport, som er med til at forebygge spredning af kernevåben.

14. USA og EU er klar over, at separation, oplagring, transport og anvendelse af plutonium kræver opretholdelse af forholdsregler, der mindsker risikoen for spredning af kernevåben; USA og EU er besluttet på fortsat at støtte en stramning af den internationale sikkerhedskontrol og andre forholdsregler mod spredning af kernevåben.

Undertegnet i ..... , den

På vegne af Amerikas Forenede Stater

På vegne af Den Europæiske Union

Udkast til tillægsskrivelse fra USA

Jeg har den ære at henvise til aftalen mellem Amerikas Forenede Stater og Det Europæiske Atomenergifællesskab om anvendelse af atomenergi til fredelige formål undertegnet ... (i det følgende benævnt "aftalen"), særlig artikel 7, stk. 2, der lyder som følger: "Ikke-nukleart materiale, nukleart materiale og udstyr, der overføres i henhold til denne aftale, og specielt fissilt materiale, der anvendes i eller fremstilles ved anvendelse af sådanne materialer, må ikke anvendes ... til militære formål."

Som følge af denne bestemmelse vil samarbejde mellem USA og Fællesskabet eller en af medlemsstaterne om anvendelse af kerneenergi til militære formål kun kunne finde sted uden for aftalen og kræve en særskilt samarbejdsaftale med netop sådanne militære formål for øje. Jeg kan på USA's regerings vegne bekræfte, at et sådant samarbejde med en medlemsstat om anvendelse af kerneenergi til militære formål vil blive taget under overvejelse, hvis omstændighederne skulle kræve det.

Undertegnet i Washington, den

47

ISSN 0254-1459

KOM(95) 171 endelig udg.

DOKUMENTER

DA 12 11

Katalognummer : CB-CO-95-209-DA-C

ISBN 92-77-88928-4

Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer

L-2985 Luxembourg